

Analýza rizik v cestovním ruchu (Risk Analysis of Tourism)

Václav PÁLA

Bakalářská práce
2016



Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta logistiky a krizového řízení

Ústav krizového řízení

akademický rok: 2015/2016

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Václav Pála**
Osobní číslo: **L13256**
Studijní program: **B3909 Procesní inženýrství**
Studijní obor: **Ovládání rizik**
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Analýza rizik v cestovním ruchu**

Zásady pro vypracování:

1. **Zpracujte teoretické poznatky týkající se cestovního ruchu a možnosti analýzy rizik v cestovním ruchu.**
2. **Proveďte vlastní analýzu rizik ve Vámi zvoleném regionu cestovního ruchu.**
3. **Navrhněte doporučení pro minimalizaci rizik a zhodnoťte je z hlediska efektivity nákladů.**

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

[1] GOELDNER, Charles R a J RITCHIE. Cestovní ruch: principy, příklady, trendy. 1. vyd. Brno: BizBooks, 2014, xviii, 545 s. ISBN 978-80-265-0298-2.

[2] TICHÝ, Milík. Ovládnání rizika: analýza a management. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2006, xxvi, 396 s. Beckova edice ekonomie. ISBN 80-7179-415-5.

[3] SMEJKAL, Vladimír a Karel RAIS. Řízení rizik ve firmách a jiných organizacích. 4., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2013, 483 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-4644-9.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Slavomíra Vargová, Ph.D.

Ústav krizového řízení

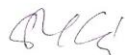
Datum zadání bakalářské práce:

5. února 2016

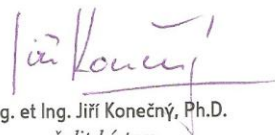
Termín odevzdání bakalářské práce:

9. května 2016

V Uherském Hradišti dne 12. února 2016



doc. RNDr. Jiří Dostál, CSc.
děkan



Ing. et Ing. Jiří Konečný, Ph.D.
ředitel ústavu


Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty logistiky a krizového řízení Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užit své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s příjímání tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

V Uherském Hradišti


.....
podpis studenta

ABSTRAKT

V této bakalářské práci je provedena analýza rizik v cestovním ruchu pro turistickou destinaci Ostrava. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část je věnována problematice cestovního ruchu a analýze rizik, kde jsou vysvětleny základní pojmy a rozdělení podle druhů, forem a metod. Praktická část obsahuje popis turistických cílů v Ostravě, jejich analýzu návštěvnosti a vymezení rizikových faktorů pomocí analýzy SWOT. Dalším postupem je ohodnocení rizik, jejich popis a návrh opatření.

Klíčová slova: cestovní ruch, turista, návštěvník, rezident, destinace, riziko, analýza, mapa rizik

ABSTRACT

The main purpose of this thesis was to do the risk analysis in tourist industry for destination of Ostrava. The work is divided into theoretical and practical part. The theoretical part describes the issue of tourism and risk analysis. There are explained the basic concepts, forms and methods. The practical part contains a description of the tourist destinations in Ostrava, the attendance of these places and the definition of the risk factors by using the SWOT analysis. The next procedure is the evaluation of risks, their description and the suggestions of reduction of risks.

Keywords: tourism, tourist, visitor, resident, destination, risk, risk analysis, risk map

OBSAH

ÚVOD.....	8
I TEORETICKÁ ČÁST	9
1 CESTOVNÍ RUCH	10
1.1 DEFINICE CESTOVNÍHO RUCHU	10
1.1.1 Třídění cestovního ruchu.....	11
1.1.2 Základní složky cestovního ruchu	12
1.1.3 Základní pojmy.....	12
1.1.4 Druhy cestovního ruchu	13
1.1.5 Formy cestovního ruchu	14
1.1.6 Nové trendy v cestovním ruchu.....	17
2 ANALÝZA RIZIK.....	18
2.1 RIZIKO.....	18
2.1.1 Definice rizika	19
2.1.2 Druhy rizik	20
2.2 ANALÝZA RIZIKA.....	20
2.2.1 Základní pojmy analýzy rizik	20
2.2.2 Rozdělení analýzy rizik	21
2.2.2.1 Apriorní a aposteriorní analýza.....	22
2.2.2.2 Absolutní a relativní analýza	22
2.2.2.3 Kvalitativní, kvantitativní a kombinovaná analýza	22
2.2.3 Metody analýzy rizik	23
II PRAKTICKÁ ČÁST	26
3 OSTRAVA – TURISTICKÁ DESTINACE.....	27
3.1 STRUČNÁ HISTORIE.....	27
3.2 NABÍDKA CESTOVNÍHO RUCHU V OSTRAVĚ.....	28
3.2.1 Architektonické památky	28
3.2.2 Divadla	30
3.2.3 Industriální památky.....	31
3.2.4 Ostatní turistické cíle.....	32
3.2.5 Analýza nejvíce navštěvovaných akcí.....	33
4 ANALÝZA RIZIK.....	38
4.1 SWOT ANALÝZA TURISTICKÉ OBLASTI OSTRAVA	38
4.2 VYMEZENÍ RIZIK.....	40
4.3 OHODNOCENÍ RIZIK	40
4.4 ROZBOR RIZIK	42
4.5 NAVRŽENÁ OPATŘENÍ.....	53
4.6 NÁKLADY NA MINIMALIZACI RIZIK	54
ZÁVĚR	57
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	59

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	61
SEZNAM OBRÁZKŮ	62
SEZNAM TABULEK.....	63
SEZNAM PŘÍLOH.....	64

ÚVOD

Tématem této bakalářské práce je analýza rizik v cestovním ruchu. Cestovní ruch v současnosti patří do života každého z nás, aniž si to uvědomujeme. Významným způsobem se podílí na rozvoji infrastruktury a dopravy, růstu zaměstnanosti, zvyšování kvality ubytování a stravování, utváření kulturního prostředí. Cestování s sebou ovšem přináší různá rizika. V aktuálním celosvětovém měřítku se dá říci, že se rizika, s ohledem na globalizaci světa, stále zvyšují. Volný pohyb osob mezi kontinenty způsobuje rozšiřování různých nemocí a epidemií. Největší hrozbou posledního období jsou, v důsledku občanských válek, nestabilních vlád slabších státních uskupení, ozbrojené a teroristické útoky. Jedná se především o severoafrické země (Egypt, Tunisko, Libye) a země Blízkého východu (Sýrie, Irák). Důsledkem této situace dochází k nelegální migraci, která negativně ovlivňuje cestovní ruch v jižních zemích Evropy (Itálie, Řecko, Turecko). Dalším faktorem jsou ekonomická rizika, zde patří ekonomická krize, nezaměstnanost, změna daňových zákonů, změna hodnoty peněz a kurzů. K velkým rizikům patří také přírodní rizika jako tsunami, cyklóny či zemětřesení.

Teoretická část této práce se zabývá cestovním ruchem v obecné rovině – definice, třídění, základní pojmy, druhy a formy cestovního ruchu. Další část je věnována definicím rizika a jeho druhům. Následuje teoretický rozbor analýzy rizik, jejich rozdělení, stručný popis a vymezení metod, které se používají pro účely posuzování rizik, identifikaci rizik a hodnocení rizik.

Svou praktickou část jsem zaměřil na analýzu rizik v cestovním ruchu pro oblast Ostravy a nejbližšího okolí. V tomto městě žiji od narození a vnímám, jak se zde rozvíjí, díky velkým sportovním a kulturním akcím, různé formy cestovního ruchu. Ostrava se takto stává významnou destinací v mezinárodním měřítku. S tímto rozvojem jsou však spjaty i negativní důsledky (rizika), které jsou předmětem pro splnění cíle této práce.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 CESTOVNÍ RUCH

V této kapitole budete seznámeni s krátkou historií cestovního ruchu a dále si pro potřeby této práce rozebereme několik základních rozdělení tohoto odvětví. Budete také seznámeni s několika příklady moderních trendů, které vznikají v poslední době v tomto celosvětovém oboru, jakým cestovní ruch je.

1.1 Definice cestovního ruchu

Od vzniku civilizace lidstvo cestovalo za poznáním, nebo za změnou prostředí pro život. Již v této etapě se začal vyvíjet cestovní ruch, objevily se první známky obchodování (směnný obchod). Opravdový rozmach cestovního ruchu nastal s rozvojem dopravních prostředků (lodí, vlaků, letadel a automobilů). Nejčastěji je datován na začátek 20. století, kdy se cestovní ruch stal novodobou teoretickou disciplínou a byl spojen hlavně se jmény švýcarských vědců Kurta Krapfa a Waltera Hunzikera. Jejich definice byla použita jako základ pro tzv. St. Gallenskou definici cestovního ruchu přijatou na konferenci cestovního ruchu v St. Allenu roku 1971: „*Cestovní ruch je souborem vztahů a jevů, které vyplývají z cestování a pobytu osob, pro které místo pobytu není ani hlavním místem bydliště ani místem výdělečné činnosti*“. [1]

Je ještě nutné si uvědomit, že cestovní ruch je celek, na který je nutné nahlížet ze tří úhlů, a to z úhlu spotřebitele, který uspokojuje své potřeby, z úhlu podnikatele, který je součástí ekonomiky společnosti, a z úhlu prostředí, ve kterém se cestovní ruch uskutečňuje. „Komplexní společenský jev, zahrnující aktivity osob cestujících mimo jejich obvyklé prostředí nebo pobývajících na těchto místech ne déle než jeden rok za účelem zábavy, rekreace, vzdělávání, pracovním či jiným účelem, i aktivity subjektů poskytujících služby a produkty těmto cestujícím osobám, tedy i provozování zařízení se službami pro tyto cestující osoby včetně souhrnu aktivit osob, které tyto služby nabízejí a zajišťují, aktivit spojených s využíváním, rozvojem a ochranou zdrojů pro cestovní ruch, souhrn politických a veřejně správních aktivit a reakce místní komunity a ekosystémů na uvedené aktivity“. [2]

Poslední z řady mnoha zveřejněných definic cestovního ruchu je oficiálně přijatá definice organizace UNWTO: „*Cestovní ruch zahrnuje aktivity osob cestujících do míst či přebývajících v místech, která se nacházejí mimo jejich obvyklé prostředí, a to ne déle než jeden rok, za účelem dovolené, pracovních závazků či z jiných důvodů*“. [3]

Pojem *obvyklé prostředí* má vyloučit výlety v místě obvyklého pobytu, časté a pravidelné cesty mezi domovem a pracovištěm a další obdobné cesty.

Cestovní ruch patří k nejrychleji rozvíjejícímu se odvětví ekonomiky. Ovlivňuje řadu ukazatelů, jako jsou zaměstnanost, směnné kurzy, příjmy z daní a má pozitivní dopad pro město, stát, zemi či destinaci. Je to vlastně obchod se zážitky, které vznikají spotřebou služeb cestovního ruchu (atraktivita oblasti, úroveň kvality ubytování a stravování, apod.). Měl by být chápán jako průmysl poskytující veškeré služby spojené s cestováním a turistikou. Hlavním ukazatelem se stává spokojený zákazník (turista, cestující), který si přijel užít svůj volný čas. [3]



Obrázek 1. Cestovní ruch [4]

1.1.1 Třídění cestovního ruchu

Cestovní ruch se dělí podle místa realizace na:

1. Mezinárodní cestovní ruch:
 - a) Příjezdový cestovní ruch (aktivní cestovní ruch – incoming) – cestovní ruch do dané země realizovaný obyvateli jiných zemí.
 - b) Výjezdový cestovní ruch (pasivní cestovní ruch – outgoing) – cestovní ruch obyvatel dané země realizovaný cestou do jiných zemí. [5]

2. Interní cestovní ruch - cestovní ruch obyvatel dané země a obyvatel jiných zemí, v dané zemi.
3. Domácí cestovní ruch - cestování a pobyty občanů mimo místo jejich obvyklého pobytu za účelem využití volného času, rekreace, poznání nebo za jiným nevýdělečným účelem, trvající ne déle než jeden rok a realizované kompletně ve vlastním státě.
4. Národní cestovní ruch - interní cestovní ruch plus výjezdový cestovní ruch. [5]

1.1.2 Základní složky cestovního ruchu

Při vlastní realizaci cestovního ruchu dochází k existenčně nevyhnutelnému spojení subjektu s objektem. Subjekt – účastník cestovního ruchu, objekt – místo dočasného pobytu, kde dochází k uspokojování jeho potřeb. [1]

Subjekt cestovního ruchu:

- Účastníci cestovního ruchu;
- Orgány a organizace zabývající se cestovním ruchem;
- Pracovníci v oblasti cestovního ruchu.

Objekt cestovního ruchu:

- Rekreční prostor;
- Materiálně-technická základna;
- Služby, zboží a volné statky.

1.1.3 Základní pojmy

Turista – dočasný návštěvník, který se zdrží v zemi alespoň 24 hodin (jedno přenocování), ne však déle než jeden rok.

Výletník (pasant) – zdrží se v navštívené zemi jen jeden den bez přenocování.

Návštěvník – osoba, která cestuje do jiné země, než má své trvalé bydliště a mimo jeho obvyklé prostředí na dobu nepřekračující jeden rok. Důvod cesty není výdělečná činnost v navštívené zemi. [2]

Rezident – stálý obyvatel, osoba žijící v dané zemi alespoň jeden rok v mezinárodním cestovním ruchu, nebo 6 měsíců v daném místě v domácím cestovním ruchu.

Destinace – turistická oblast. [2]

1.1.4 Druhy cestovního ruchu

Dělíme podle motivace účastníků, tj. účelu, pro který cestují a pobývají přechodně na cizím místě:

- **Rekreační cestovní ruch** – pasivní, ale i aktivní odpočinek ve vhodném přírodním prostředí s cílem obnovy fyzických a psychických sil. Má podobu individuální nebo rodinné rekreace, kterou si účastníci organizují sami ve vlastních nebo pronajatých zařízeních. [5]
- **Sportovní cestovní ruch** – aktivní pobyt s vykonáváním různých sportovních činností s ohledem na roční období. V létě vodní sporty, míčové hry, tenis, golf. V zimním období lyžování, bruslení. Dále se zde řadí turistika pěší, horská, vodní, cykloturistika nebo mototuristika, ke které patří kempování a karavanning.
- **Dobrodružný cestovní ruch** – hlavním aspektem je touha po neznámém, po objevování, s cílem zažít nějaké dobrodružství s jistou mírou kontrolovaného rizika. Jde o touhu člověka alespoň na krátký čas změnit každodenní způsob života. Zástupci jsou např. zdolávání vysoko položených míst, cestování do odlehlých končin světa, adrenalinové sporty.
- **Kulturní cestovní ruch** – možnost poznávání kulturního dědictví, kultury a způsobu života v navštívených cílových místech. V praxi má podobu návštěv muzeí, galerií, výstav, kulturních pamětihodností, archeologických nalezišť, hudebních, divadelních a filmových festivalů, společenských a náboženských akcí. Často bývá kombinován z jiným druhem zejména lázeňským, rekreačním, zdravotním a kongresovým cestovním ruchem.
- **Náboženský (poutní) cestovní ruch** - je spojen s tradicemi světových náboženství. Jeho nejčastějším projevem jsou poutě na poutnická místa (Jeruzalém, Mekka, Vatikán, svaté hory, svaté řeky apod.). [5]

- **Lázeňský cestovní ruch** – představuje zdravotně-preventivní a léčebné činnosti pod odborným zdravotnickým dohledem ve volném čase. Lázeňská léčba je založena na využívání přírodních léčivých zdrojů (přírodní léčivé vody, plyny, bahno) v kombinaci s medikamentózní léčbou, dietním stravováním a psychofyzikální rehabilitací. Lázeňskou léčbou se sleduje prevence chorob a zlepšení zdravotního stavu.
- **Zdravotní cestovní ruch** – reakce na růst zdravotního uvědomění lidí a jejich snaha preventivně ovlivňovat své zdraví před negativními důsledky vysokého životního tempa a současného způsobu života. Hlavními trendy jsou pohoda, péče o tělo a krásu (wellness, fitness, beauty). Tyto produkty nabízejí nejen lázně, ale i hotely v rekreačních střediscích. Jejich hlavní součástí jsou relaxační, rekondiční, sportovní a další programy a aktivity.
- **Kongresový cestovní ruch** – jde o druh cestovního ruchu, který je spojen s organizováním, cestováním a pobytem na místě kongresů, konferencí, symposií, seminářů, výstav a veletrhů. Součástí kongresových setkání jsou i doprovodné programy s účelným využitím volného času v kongresovém místě.
- **Stimulační cestovní ruch** – cílem je stimulovat zaměstnance k vyšší motivaci pracovního výkonu. Smyslem je podnítit jejich zájem o obchodní úspěch podniku a posílit sociální vazby mezi zaměstnanci firmy. [5]

1.1.5 Formy cestovního ruchu

Blíže určují podstatu cestovního ruchu z hlediska potřeb a cílů jeho účastníků. Formy dle typologie:

- Podle geografického hlediska:
 - domácí cestovní ruch;
 - zahraniční cestovní ruch;
 - mezinárodní cestovní ruch;
 - vnitřní cestovní ruch;
 - národní cestovní ruch;
 - regionální cestovní ruch. [3]

- Podle počtu účastníků:
 - individuální (jednotlivec, nebo malá skupina);
 - skupinový (využívání výhod např. slevy při přepravě, ubytování);
 - masový (hromadný).
- Podle způsobu organizování:
 - individuálně;
 - organizované cestování (cestovní kanceláře, touroperátoři).
- Podle věku účastníků:
 - cestovní ruch dětí (do 15 let);
 - mládežnický cestovní ruch (mladí lidé ve věku 15 až 25 let);
 - rodinný cestovní ruch určen pro mladé rodiny (lidé ve věku 25 až 44 let, kteří žijí jako manželské páry s dětmi);
 - seniorský cestovní ruch (lidé v poproduktivním věku).
- Podle délky účasti:
 - výletní cestovní ruch; spojený s pobytem mimo bydliště kratším než jeden den bez přenocování;
 - krátkodobý cestovní ruch, nepřesahuje dvě až tři přenocování (víkendový);
 - dlouhodobý cestovní ruch, přiměřená délka pobytu přesahující krátkodobý cestovní ruch.
- Podle převažujícího místa pobytu:
 - Městský cestovní ruch, forma pobytu návštěvníků ve městě.
 - Příměstský cestovní ruch, obvykle krátkodobě (1 až 2 dny) ve vzdálenosti 40 až 50 km.
 - Venkovský cestovní ruch, činnost spojená s návratem k přírodě, s možností ubytování ve vesnických domech s možností stravování nebo vlastní přípravy stravy a možnost se zapojit do různých činností spojených s pobytem na venkově. [3]

- Agroturistika a ekoagroturistika, uspokojování potřeb účastníků na zemědělském hospodářství nebo na selské usedlosti. Jsou zde netradiční zážitky s poznáváním života a práce na zemědělském hospodářství. Ekoagroturistika je formou agroturistiky na ekologicky hospodařících farmách.
 - Horský a vysokohorský cestovní ruch, je spojen s pobytem v přírodním prostředí horských a vysokohorských středisek cestovního ruchu (horská bouda, horská chata, horský hotel). Účastníci se věnují pěší horské a vysokohorské turistice, horolezectví, v zimě lyžování a snowboardingu.
 - Přímořský cestovní ruch, přímořská letoviska, ve kterých se jeho účastníci věnují během dne sportovně-rekreačním aktivitám (koupání, plážové sporty) a ve večerních hodinách společensko-zábavním aktivitám. [3]
- Podle ročního období:
 - sezónní;
 - mimosezónní;
 - celoroční.
 - Podle použitého dopravního prostředku:
 - motorizovaný cestovní ruch, využití přepravy motorovým dopravním prostředkem (automobilem, motocyklem). Je charakteristický nezávislostí na hromadné osobní dopravě, rychlostí přemísťování a vysokým akčním dosahem;
 - karavaning, rodinné sportovní odvětví, které použitím motorového vozidla řeší rychlou přepravu a současně i ubytování. Základnou jsou tradiční autokempinky;
 - železniční cestovní ruch;
 - letecký cestovní ruch;
 - lodní cestovní ruch. [3]

- Podle dynamiky:
 - Pobytový cestovní ruch, účastníci pobývají na jednom místě více dnů, věnují se zde určitým aktivitám. Program pobytu může být doplněn o výlety do bližšího i vzdálenějšího okolí.
 - Poznávací (putovní) cestovní ruch, cestování zpravidla organizované skupiny účastníků po určité trase, podle předem vypracovaného programu za účelem poznávání určité země, regionu nebo místa.
- Podle sociologického hlediska:
 - návštěvy příbuzných a známých;
 - sociální cestovní ruch;
 - etnický cestovní ruch. [3]

1.1.6 Nové trendy v cestovním ruchu

Cestovní ruch se neustále rozvíjí a turisté mají různé představy o příjemně stráveném volném čase. Proto v poslední době vznikají nové trendy, jako jsou například:

- gastronomický cestovní ruch – turisté vyjíždějí do rozličných destinací s cílem ochutnat místní speciality;
- svatební cestovní ruch – cesty za účelem uzavření sňatku;
- zdravotní cestovní ruch – hlavním cílem návštěvy destinace je provedení plánovaného léčebného zákroku nebo léčebné péče. [1]

2 ANALÝZA RIZIK

Velmi podstatnou částí této práce je analýza rizik. Ať realizujete cokoli, vždy se pohybujete v prostředí, kde je přítomno větší nebo menší množství rizik. Každé riziko může mít jiné dopady na váš záměr. K tomu, jak rizika identifikovat a ohodnotit, slouží analýza rizik. Rozebereme si zde podstatu dvou hlavních částí, kterými jsou riziko a analýza. Pro snadnější orientaci jsem vytvořil tabulku nejčastěji používaných metod.

2.1 Riziko

Pojem riziko se objevil v souvislosti s lodní dopravou již v 17. století. Pochází z italského výrazu *risico*, které znamená v překladu úskalí. V současnosti má tento pojem hodně definic, které se liší podle odvětví, oboru a problematiky, ke kterému se vztahuje. Obecně se jedná o očekávanou hodnotu škodné události. Riziko je pojem, kterým označujeme nejistý výsledek s možným nežádoucím stavem. Vyjadřuje nám určitou míru nejistoty, tedy pravděpodobnost dosažení výsledku, který je rozdílný od očekávaného. Znamená také hrozbu, nebezpečí vzniku škody, potenciální problém, možnost selhání a neúspěchu, poškození, ztrátu či zničení. S rizikem je také spjaté podnikání, v dnešní době neexistuje podnikatelský subjekt, který by nebyl vystaven nějakému riziku. Riziko podnikatelského subjektu může být definováno jako „riziko, které představuje možnost vzniku určité škody v průběhu určité doby, u určitého podnikatelského subjektu (podniku), a to v důsledku anomálie (poruchy) v jeho běžném normálním vývoji“.

Podnikatelské riziko má dvě strany:

- 1) Pozitivní – očekávání vyššího zisku, hospodářského úspěchu, uplatnění na trhu, konkurenceschopnost atd.
- 2) Negativní – nebezpečí horších hospodářských výsledků, nízké poptávky na výrobky či služby následné ztráty a případného bankrotu atd.

Každý jedinec má k riziku jiný vztah a hodnocení rizika je částečně ovlivněno subjektivním vnímáním každého jednotlivce. Někdo riziko vyhledává a jiný se mu snaží co nejvíce vyhnout. Co se týká vnímání rizika v podnikatelském subjektu, obecně se uvádějí tři přístupy podnikatele k riziku. [6]

- Averze k riziku – podnikatel či podnikatelský subjekt se sklonem k averzi se snaží vyhýbat rizikovým projektům a snaží preferovat jiné podnikatele, služby či projekty, které zaručují dobré výsledky bez nebo s minimálním rizikem. Často i za cenu vyšších nákladů.
- Sklon k riziku – podnik se sklonem k riziku aktivně vyhledává nebezpečí, protože se tím snaží o využití spekulativních rizik. Vybírá se tedy projekty s vyšším rizikem a očekává od nich vyšší zisk. Obecně je známá teorie, že vyšší riziko může znamenat vyšší zisk, ale je nutné si přiznat, že je tu i druhá strana mince a to je možná vyšší ztráta.
- Neutrální postoj – rovnováha mezi averzí a sklonem k riziku. [6]

2.1.1 Definice rizika

- Pravděpodobnost či možnost vzniku ztráty, obecně nezdaru.
- Variabilita možných výsledků nebo nejistota jejich dosažení.
- Odchýlení skutečných a očekávaných výsledků.
- Pravděpodobnost jakéhokoliv výsledku, odlišného od výsledku očekávaného.
- Situace, kdy kvantitativní rozsah určitého jevu podléhá jistému rozdělení pravděpodobnosti.
- Nebezpečí negativní odchylky od cíle (čisté riziko).
- Nebezpečí chybného rozhodnutí.
- Možnost vzniku ztráty nebo zisku (spekulativní riziko).
- Neurčitost spojená s vývojem hodnoty aktiva (investiční riziko).
- Střední hodnota ztrátové funkce.
- Možnost, že specifická hrozba využije specifickou zranitelnost systému.
- Kombinace pravděpodobnosti události a jejího následku. [6]

Riziko je tedy pravděpodobná hodnota ztráty vzniklé nositeli, vyjádřená v peněžních nebo jiných jednotkách. [7]

V některých definicích jsou za riziko považovány i kladné odchylky od očekávaných hodnot. Jsou to rizika s duální povahou, kde pro někoho vzniklé nebezpečí je příznivé a naopak pro někoho nepříznivé. Jen málo rizik nemá duální povahu.[7]

2.1.2 Druhy rizik

Jak již bylo uvedeno výše, rizika se vyskytují v různých odvětvích, oborech a problematikách. V závislosti na těchto můžeme rizika rozdělit na:

- Politická a teritoriální;
- Ekonomická (inflační, tržní, úvěrová, platební, obchodní, kurzovní atd.);
- Bezpečnostní;
- Právní a spojená s odpovědností za škodu;
- Specifická (odbytová, manažerská, pojišťovací, rizika inovací atd.).

2.2 Analýza rizika

Je prvním krokem celého procesu vedoucímu ke snižování možných rizik. Je to proces ve kterém stanovujeme rizika a jejich závažnost, definujeme hrozby, určujeme jejich pravděpodobnost výskytu a dopad na aktiva. Cílem analýzy rizika je dát:

- Podklady pro ovládání rizik (manažerovi).
- Podklady pro rozhodování o riziku (rozhodovateli). [6]

2.2.1 Základní pojmy analýzy rizik

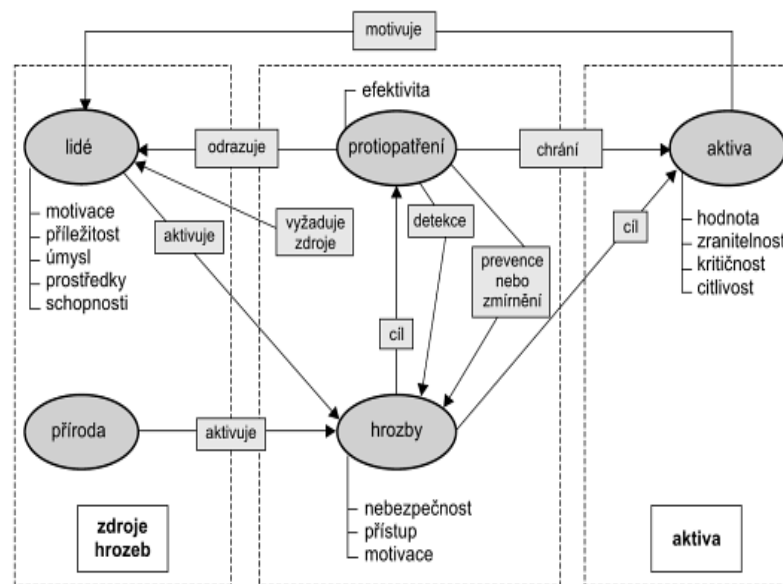
Aktivum – vše co má pro daný subjekt nějakou hmotnou (nemovitost, finance), nebo nehmotnou (informace, pověst firmy) hodnotu a může tuto hodnotu ztratit působením nějaké hrozby.

Hrozba – síla, událost, aktivita osoby, která může způsobit škodu na aktivech. Může být způsobena lidským faktorem nebo přírodními vlivy, úmyslně či náhodně. [6]

Zranitelnost – vlastnost aktiva vyjadřující citlivost na působení dané hrozby. Je to nedostatek, slabina aktiva, kterou může určitá hrozba využít pro svůj nežádoucí vliv.

Protiopatření – je speciálně navržený postup, proces, prostředek navržený pro zmírnění působení, snížení zranitelnosti nebo dopadu hrozby. Chrání aktiva, detekuje hrozby.

Se vztahy mezi jednotlivými aspekty při analýze rizika se můžeme seznámit na následujícím obrázku.



Obrázek 2 Vztahy v analýze rizik [6]

2.2.2 Rozdělení analýzy rizik

Rizikový inženýr musí vzít v úvahu, že rozvoj lidstva, klimatické změny a další okolnosti způsobují změnu podmínek, v nichž jevy vznikají, probíhají, realizují se a zánikají. Data z minulosti mají sice velkou hodnotu, ale v mnohých případech již nejsou dostačující. V souvislosti se vznikem nových technologií, ekonomických i sociálních jevů se objevují nové druhy nepříznivých událostí. Objevují se také nové přírodní jevy, které nedokážeme ovlivnit. [6]

2.2.2.1 *Apriorní a aposteriorní analýza*

V analýze rozlišujeme dva základní případy:

- *Apriorní analýza* – řeší jevy, které se v minulosti již nejméně jednou staly. Jev je tedy předem znám, je skutečný. Známe jeho povahu a víme, že k němu může nastat příslušná událost. Příkladem jsou v dnešní době časté teroristické útoky.
- *Aposterioorní analýza* – při této analýze pracujeme s jevy a událostmi, které se zatím nestaly, ale na základě úvahy se domníváme, že by mohly nastat. Odhadujeme tedy riziko na základě odhadů. Příkladem může být možnost pádu letadla na jadernou elektrárnu.

2.2.2.2 *Absolutní a relativní analýza*

V praktických situacích se setkáváme se dvěma odlišnými požadavky na analýzu rizika. Jsou to:

- *Absolutní analýza* – slouží k co nejpřesnějšímu stanovení hodnoty daného rizika, s cílem získání podkladů pro rozhodování o peněžních tocích, k získání podkladů pro převzetí rizika (porovnání s přípustnými mezemi rizika) a k získání podkladů pro přenesení rizik na třetí osobu (pojištění).
- *Relativní analýza* – označujeme ji někdy také jako preferenční nebo komparativní analýzu. Slouží k porovnání dvou nebo více projektů z hlediska jejich náchylností k rizikům a následně k rozhodnutí o volbě projektu. Dále nám může sloužit k porovnání rizik uvnitř projektu. [7]

2.2.2.3 *Kvalitativní, kvantitativní a kombinovaná analýza*

Dalším rozdělením metod je způsob vyjádření veličin, se kterými se v analýze rizik pracuje. Používají se dva základní přístupy řešení, nebo jejich kombinace:

- *Kvalitativní metody analýzy* – tyto metody jsou využívány nejčastěji. Jsou to jednodušší a rychlejší metody analýzy rizika, které jsou postaveny na popisu závažnosti možného dopadu a na pravděpodobnosti, že se daná událost stane. Úroveň se určuje kvalifikovaným odhadem. [6]

- *Kvantitativní metody analýzy* – využívají matematický výpočet rizika závislý na četnosti výskytu hrozby a jejího dopadu. Ocenění pravděpodobnosti vzniku události a ocenění dopadu dané události se vyjadřuje číselně. Tyto metody vyžadují více času, na druhou stranu nám poskytují finanční vyjádření rizik.
 - *Kombinované metody analýzy* – jsou to metody, které využívají obě předchozí. Vycházejí z číselných údajů a díky kvalitativnímu přístupu se více přiblížíme realitě.
- [6]

2.2.3 Metody analýzy rizik

Metody, které se používají pro účely posuzování rizik, identifikaci rizik, analýzu rizik a hodnocení rizik jsou stručně popsány v následujícím textu. Následuje vytvořená tabulka pro rozčlenění metod analýzy rizik.

CLA - Check List Analysis (analýza pomocí kontrolního seznamu) – je seznam kontrolních otázek pro posouzení stavu sledovaného systému, nebo činností. Podle seznamu jsou prováděny systematické kontroly a hodnotí se odchylky od předem stanovených podmínek.

SA - Safety audit (bezpečnostní kontrola) – postup pro hledání rizikové situace, možné nehody a navržení vhodného opatření pro zvýšení bezpečnosti. Při této metodě je používán seznam otázek a matice pro skórování rizika.

WI? - What – If Analysis (co se stane když) – je postup při hledání možných dopadů při vzniku daných situací. Skupina zkušených lidí znalých danou problematiku si klade otázky, co by se mohlo stát při určitých nepříjemných situacích.

PHA - Preliminary Hazard Analysis (předběžná analýza ohrožení) – tato metoda se používá převážně na začátku analytického procesu pro identifikaci zdrojů rizika. Výsledkem je kvalitativní popis a posloupnost zdrojů rizika. Cílem je včasná identifikace rizik.

HAZOP - Hazard Operation Process (analýza ohrožení a provozuschopnosti) – patří k nejjednodušším a nejrozšířenějším metodám k identifikaci rizik. Hlavním cílem této metody je identifikace nebezpečných stavů, které se mohou vyskytnout a hodnocení pravděpodobnosti výskytu. Rozšiřuje nám kvalitativní metody analýzy rizika o číselné hodnoty.

[6,7,9,10]

ETA - Event Three Analysis – metoda určená pro sledování procesu od iniciační události přes konstruování událostí vždy na základě dvou možností *příznivá x nepříznivá*.

FMEA - Failure Mode and Effect Analysis – metoda hodnotící možné problémy a selhání jednotlivých kroků procesů. Hledá se konkrétní příčiny vzniku a hodnotí je podle četosti výskytu. Problémy a chyby s nejvyšší hodnotou následně doplníme vhodně zvoleným protiopatřením.

FTA - Fault Tree Analysis – analýza poruchových stromů, používá se pro vyhodnocení pravděpodobnosti selhání. Uplatňuje se jako preventivní metoda. Pomáhá identifikovat faktory, které způsobují problém, nebo negativně působí na funkčnost systému.

SWOT – Strengths Weaknesses Opportunities Threats - v této metodě hledáme a analyzujeme vnitřní silné a slabé stránky a dále vnější příležitosti a hrozby. Umožňuje reálně vyhodnotit sílu vlastního vnitřního prostředí vzhledem k externímu prostředí.

DELPHI – je metodou expertního odhadování a využívá se pro předpovídání budoucího vývoje založenou na konsensu mezi experty. Zjednodušeně lze říci, že se jedná o druh brainstormingu s jasně danými pravidly. V průběhu této metody odborníci vyjadřují své názory jednotlivě a anonymně a mají přístup k názorům ostatních. Své myšlenky a názory mohou měnit v závislostech na nových zjištěních či myšlenkách jiných odborníků. Odhad se zpřesňuje po více kolech dotazování a poté se zpracuje statisticky.

WKM – Winterlingova krizová matice – je technikou analytickou, která se využívá při řízení rizik a v krizovém řízení. Matice umožňuje vyobrazit na základě parametru pravděpodobnosti vzniku v určitém čase a ukazatele míry rizika (jak je reálné a pravděpodobné, že dané riziko skutečně nastane), jak může tento faktor zasáhnout organizaci (jaké by byly dopady na organizaci při vzniku daného rizika). Čím více se posouvá riziko po diagonále doprava nahoru, tím větší pozornost je třeba věnovat danému riziku v rámci řízení rizik.

PEST - Political, Economic, Social and Technological Analysis – je nástroj strategické analýzy v situacích, kdy potřebujeme identifikovat dopad vnějších vlivů. V této analýze se zaměřujeme na faktory politické (P) - do politických faktorů patří stabilita vlády, regulace zahraničního obchodu, daňová politika, ochrana životního prostředí; ekonomické (E) - ekonomické faktory souvisejí zejména s toky peněz, služeb, zboží, informací; sociálně kulturní (S) - mezi sociální faktory se řadí vzdělání, postoje k práci, vztah k přírodě a ke kultuře; [6,7,9,10]

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 OSTRAVA – TURISTICKÁ DESTINACE

Třetí největší město České republiky s rozlohou 214 km². Je metropolí moravsko-slezského kraje s velmi výhodnou strategickou polohou 15km od hranic s Polskem a 50km od hranic se Slovenskem. Podle posledních statistických údajů uvedených k 1. 1. 2016 žije v Ostravě a jeho 23 městských obvodech 301 485 obyvatel. Mnoho lidí si při vyslovení slova Ostrava představí černé, nevzhledné a špinavé město s velkou četností výskytu továrnických hal, komínů a těžebních dolů. Opak se však pomalu stává pravdou a díky dobře využívaným investicím se tohle město stává špičkou v oblasti pořádání mezinárodních kulturních a sportovních akcí.

3.1 Stručná historie

Ostrava nese své jméno podle řeky Ostravice, která rozděluje město z historického hlediska na dvě části slezskou a moravskou. Podle archeologických nálezů bylo území dnešního města osídleno již ve starší době kamenné. Statut města byl Ostravě udělen kolem roku 1267. Největší rozmach města nastal po nálezů uhlí v roce 1763 a následném založení železáren ve Vítkovicích v roce 1828. Ostrava se tak stala ve druhé polovině 19. století jedním z nejvýznamnějších průmyslových středisek v rakousko-uherské monarchii. Během druhé světové války byly největší průmyslové podniky zabrány říšskoněmeckým koncernem a přeorientovány na válečnou výrobu. V poválečném období se Československo orientovalo na rozvoj těžkého průmyslu a hornictví a hlavním centrem se stala právě Ostrava, v té době nazývaná *ocelové srdce republiky*, což zapříčinilo masivní příliv lidí a růst města. Budovala se zde nová sídliště a byla zde přesídlena z Příbrami Vysoká škola báňská. V oblasti kultury a společenského života vnikly divadelní scény dnešní Divadlo Antonína Dvořáka, Divadlo Jiřího Myrona, Divadlo Petra Bezruče a unikátní profesionální Divadlo loutek. Po roce 1989 došlo k výrazným novodobým změnám. Ostrava se stala statutárním městem v čele s primátorem. Razantním způsobem byla utlumena důlní činnost. V červnu 1994 byl vyvezen poslední vozík uhlí z Dolu František a ukončil tak více než dvě století trvající těžbu černého nerostu v Ostravě. Poslední významnou změnou v oblasti průmyslové výroby se stalo datum 27. 9. 1998, kdy byla ve Vítkovicích ukončena výroba železa. Na území města Ostravy se nachází chráněná krajinná oblast Poodří, národní přírodní [11]

rezervace Polanská niva, přírodní rezervace Polanský les. K chráněným územím patří rovněž přírodní rezervace Rezavka a rybník Štěpán, přírodní památkou je lesní rezervace Turkov. Cestovní ruch v městě Ostravě se snaží desítkami různorodých akcí, ať již hudebních festivalů (mezinárodní festival Janáčkův máj a Janáčkovy Hukvaldy), divadelních, folklorních či sportovních, přilákat turisty. Dostatek zeleně a hojnost příměstských lesů dává Ostravě možnost budovat řadu sportovišť. V Ostravě je jedno z největších přírodních koupališť v ČR. Blízkost Beskyd a Jeseníků dává nepřeborné množství námětů na turistické a lyžařské trasy. Hned za hranicemi města leží mezinárodní, bohatě navštěvované 18jamkové golfové hřiště v Šilheřovicích. Bohatá průmyslová historie města Ostravy zanechala jeho obyvatelům i návštěvníkům také bohaté technické dědictví, jehož hodnota jen poroste. Dnes už evropsky známé Hornické muzeum OKD a expozice v národní kulturní památce Dole Michal dobře mapují historii hornictví. V Ostravě se nachází také ZOO, jejíž specialitou je chov rýsa ostrovida. [11]

3.2 Nabídka cestovního ruchu v Ostravě

Ostrava nabízí širokou škálu nabídek převážně v oblasti tzv. městské poznávací turistiky. Nachází se zde mnoho industriálních památek, kulturních, obchodních, relaxačních a volnočasových center. Vznikly zde čtyři městské památkové zóny (MPZ). Z tohoto hlediska se město stává vyhledávanou turistickou destinací pro výlety lidí trávících rekreaci v blízkém okolí, jako jsou velmi oblíbené Beskydy nebo Jeseníky. Mimo jiné se zde pořádají velké kulturní a sportovní akce s mezinárodní účastí, například tradiční atletický podnik Zlatá tretra a v oblasti kultury festival Colours of Ostrava. Nejvyhlášenějším a nejvyhledávanějším cílem je pro návštěvníky Ostravy večerní život ve Stodolní ulici.

3.2.1 Architektonické památky

Slezskoostravský hrad

Byl postaven ve 13. století poblíž soutoku Ostravice a Lučiny. Během své historie měl mnoho majitelů a díky poddolování se začátkem 20. století propadl se o neuvěřitelných 16 metrů a chátral. Byl na něj v padesátých letech dokonce vydán demoliční výměr. Město po nákladné rekonstrukci v roce 2004 tuto historickou stavbu zachránilo a otevřelo veřejnosti. [11,13,14]



Obrázek 3 Autor: Michal Klajban [12]

Stará radnice

Nejstarší dochovaná městská budova postavena v 16. století. Od roku 1931 sídlo Ostravského muzea. Nachází se zde uměleckohistorické sbírky, řemeslnické sbírky a dále geologická a přírodovědná expozice. K nejoblíbenějším exponátům patří unikátní interiérový Maškův orloj a 200 let starý orchestrion.

Farní kostel svaté Kateřiny

Původní dřevěný kostel z poloviny 16. století, v obci Hrabová blízko Ostravy, bohužel, jak se to stavbám podobného typu stává, počátkem dubna roku 2002 lehl popelem. V roce 2004 byl znovu postaven a kostel teď opět tvoří dominantu obce, ale ne tím, že by se týčil nad obcí na zdaleka viditelném pahorku, spíš je ukryt v místní zástavbě, ale dominantou je díky významu a nevšednosti.

Katedrála Božského Spasitele

Katedrála Božského Spasitele se nachází v Moravské Ostravě uprostřed náměstí Msgre. Šrámka a je *druhým největším kostelem na Moravě*, hned po velehradské bazilice. Celková délka budovy je 68 metrů. Nad katedrálou se tyčí dvě symetrické čelní věže vysoké 67 metrů. Dovnitř se vejde 4000 lidí.

Filiální kostel svatého Václava

První písemná zmínka o farním kostele v Moravské Ostravě pochází z r. 1297, ačkoliv název kostela v ní není uveden, je téměř jisté, že se jedná o kostel sv. Václava, [11,13,14]

jehož první stavba v pravděpodobně románském slohu pocházela asi z poloviny 13. století. Jedná se o nejstarší dochovanou stavební památku v Ostravě.

Nová radnice

Jedna z hlavních dominant města. Byla postavena v roce 1930 a má nejvyšší radniční věž v ČR 85,6m s vyhlídkou, která se nachází ve výšce 73m. Je z ní krásný výhled jak na město, tak i do okolí. Věž samotná v době svého vzniku vážila 155 tun. V pravém křídle budovy stále funguje páternoster, jeden z posledních v Ostravě. Čtyři bronzové sochy vysoké 3,2m od Václava Macha symbolizují čtyři funkce města: hornictví, obchod, vědu a hutnictví.

3.2.2 Divadla

Divadlo Antonína Dvořáka

První ostravské divadlo, které bylo slavnostně otevřeno 28. 9. 1907. Od roku 1919 se stalo stálou scénou Národního divadla moravsko-slezského. Po válce hrála scéna Národního divadla moravskoslezského pod názvy Zemské divadlo, Velké divadlo a Divadlo Zdeňka Nejedlého. Název Divadlo Antonína Dvořáka nese budova od roku 1990. Je domovskou scénou operního, činoherního a baletního souboru Národního divadla moravskoslezského. Jeho hlediště pojme po poslední rozsáhlé rekonstrukci 517 diváků.

Divadlo Petra Bezruče

Druhé nejstarší ostravské profesionální divadlo vzniklo těsně po válce, v roce 1945. Tehdy neslo název Kytice a bylo určeno především mladému publiku. Divadlo se specifickou poetikou, blízkou mladému publiku, dává první umělecké příležitosti mladým režisérům a absolventům herectví ostravské Janáčkovy konzervatoře a vysokých uměleckých škol.

Divadlo loutek

Vzniklo roku 1953. Jedenáct zakladatelů se rozhodlo vytvořit scénu určenou pouze pro děti. První pohádkou byla 12. prosince 1953 premiéra hry Děda Mráz. Prvním režisérem byl Miloš Zapletal. Ze svého původního sídla na Masarykově náměstí se v roce 1999 divadlo přestěhovalo do nové budovy poblíž výstaviště Černá louka. Již od roku 1995 pořádá jako bienále mezinárodní loutkářský festival Spectaculo Interesse. [11,13,14]

A od roku 2000 pořádá v meziobdobí (každý sudý rok) festival Divadlo bez bariér (dříve Divadelní pouť bez bariér).

3.2.3 Industriální památky

Důl Michal

Národní kulturní památka, hodnotný autentický průmyslový areál, jehož historie sahá do roku 1843. Dnes slouží jako muzeum a představuje nám pracovní den horníka. Provoz dolu byl ukončen v roce 1993 a od té doby byly zachovány šatny, koupelny, strojovna s unikátními stroji, dispečink atd. Důl se nachází v okrajové části Slezské Ostravy.



Obrázek 4 Důl Michal [11]

Landek park

Největší hornické muzeum v České republice. Expozice mapují vývoj těžby uhlí na Ostravsku a Karvinsku. Je zde také jedinečná expozice představující historii a vývoj báňského záchranářství. Při prohlídce sfárají turisté původním důlním výtahem do podzemních slojí. Uhelne sloje bývalého Dolu Anselm ústí do úbočí národní přírodní památky – vrchu Landek. Tato památka je světově známá hlavně z oblasti geologie a archeologie. Lidé tu již před 25000 lety používali v ohništi černé uhlí. V tomto komplexu se nachází také sportovně oddechové centrum. [11,13,14]

Areál Dolní Vítkovice

Světově unikátní industriální areál v centru Ostravy, který představuje bývalý Důl Hlubina a na něj navazující provoz koksovny a dále výroby železa. Celý komplex byl díky své výjimečnosti zapsán na seznam Evropského kulturního dědictví. V současné době je to nejvyhledávanější turistický cíl ve městě, kde se pořádají velké kulturní akce a festivaly (Colors of Ostrava, Beats for love ...), ale také sportovní klání (City cross sprint, Run tour ...). Součástí je moderní multifunkční aula z kapacitou vytvořená z plynového betonu ve které se konají koncerty, konference, či kongresy. Tato unikátní stavba se v roce 2013 dostala na mezinárodním veletrhu Expo Real do Top 10 ceněných staveb světa. Dále bylo v blízkosti areálu po rekonstrukci otevřeno Trojhalí, které se skládá ze dvou historických památkově chráněných budov. Zde se pořádají různé kulturní a sportovní akce, výstavy a veletrhy.

3.2.4 Ostatní turistické cíle

ZOO Ostrava

Zoologická zahrada Ostrava byla založena v roce 1951. Rozkládá se na ploše 100 ha a je domovem pro asi 300 druhů zvířat. Zahrada je po mnohých přestavbách nově rozdělena na jednotlivé pavilony - Pavilon evoluce, Africká zvířata, Čitván, Indická zvířata a lvi, Tanganika, Malá Amazonie, Papua, Pavilon primátů a Pavilon slonů. Součástí je také Botanický park. Pro děti je v areálu rovněž několik hracích koutků. V zoo se nezapomíná ani na handicapované spoluobčany – postupně jsou odstraňovány bariéry znemožňující pohodlný přístup. Je třetí nejnavštěvovanější zahradou v České republice.

Halda Ema

Je to uměle vytvořená kuželová halda s vrcholem okolo 315m n. m. Tvoří ji miliony tun vytěžené hlušiny z ostravských dolů. Sypána byla mezi lety 1920-60. Je památkově chráněna. I v současnosti je odval stále mírně termicky aktivní a stále z něj stoupá pára. Teploty uvnitř dosahují až 1500°C. Díky vyvěrajícímu teplu na ní roste teplomilná flóra a vyskytuje se zde také stepní fauna. Na jižní straně díky stálému prohořívání panuje subtropické klima a roste zde celoročně tráva. Fenomenální výhled na celou Ostravu dělá z Emy turisticky atraktivní místo. [11,13,14,15,16]

Přírodní koupaliště Ostrava – Poruba

Největší přírodní koupaliště v Evropě s kapacitou až 15 000 návštěvníků. Celkovou rozlohou vodní plochy, která je 41 200 m², připomíná spíše menší přehradu. Za slunečného počasí si zde můžete užívat koupání, vodní a sportovní atrakce. Lokalita se nachází v okrajové části Ostravy. Není jedinou možností koupání v Ostravě, nachází se zde ještě dalších sedm možností, 4 kryté bazény a 3 venkovní aquacentra.

Ostravar Aréna (dříve ČEZ Aréna, Palác kultury a sportu)

Je jednou z dominantních staveb Ostravy, která byla dokončena a slavnostně otevřena v roce 1986. Za svou existenci již hostila mnoho světových kulturních a sportovních akcí. Největším přínosem z hlediska cestovního ruchu pro město byla již dvakrát pořádaná mistrovství světa v ledním hokeji. Dále se zde konají velice často tenisová klání reprezentačních družstev Davis cup a Fed cup. Je domácí halou hokejového klubu HC Vítkovice STEEL.

Městský stadion Ostrava

Moderní sportovní areál, který vznikl přestavbou stávajícího starého stadionu. Přestavba byla dokončena v roce 2015. Stadión má dvě fotbalové plochy a atletické ovály. Své zápasy na něm hraje tradiční ostravský fotbalový klub FC Baník Ostrava. Koná se zde každoročně světový atletický mítink Zlatá tretra. Začal být využíván také fotbalovou reprezentací ČR k přátelským utkáním. [11,13,14]

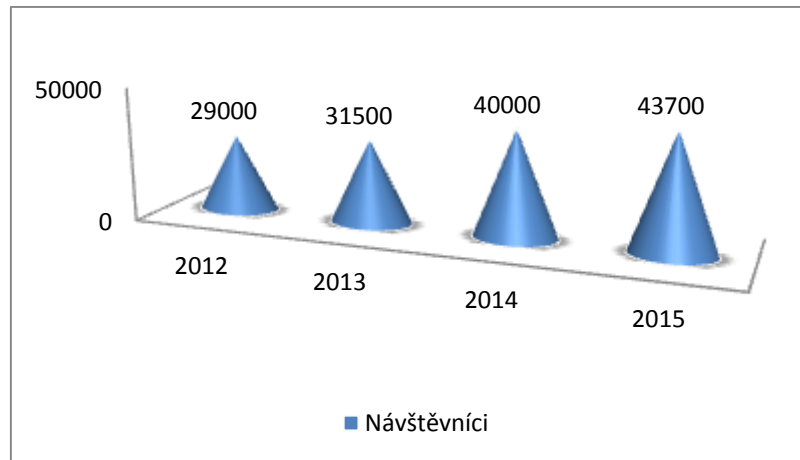
3.2.5 Analýza nejvíce navštěvovaných akcí

Ostrava díky investicím do kulturních a sportovních zařízení je schopna pořádat velké masové akce, které mají velký vliv na návštěvnost zdejšího regionu. Představíme si největší z nich. U každé je pro jednodušší přehled vytvořen graf návštěvnosti.

Colours of Ostrava

Multižánrový mezinárodní hudební festival, který začal psát svou historii od roku 2002, kdy vznikl jako festival hudby v ulicích centra města. Konal se na vyhlášené Stodolní ulici a ostravském výstavišti Černá louka. V roce 2004 se z ulice Stodolní přestěhoval na Slezskostravský hrad. Během čtrnácti let se z něj stalo tradiční setkání muzikantů a [17]

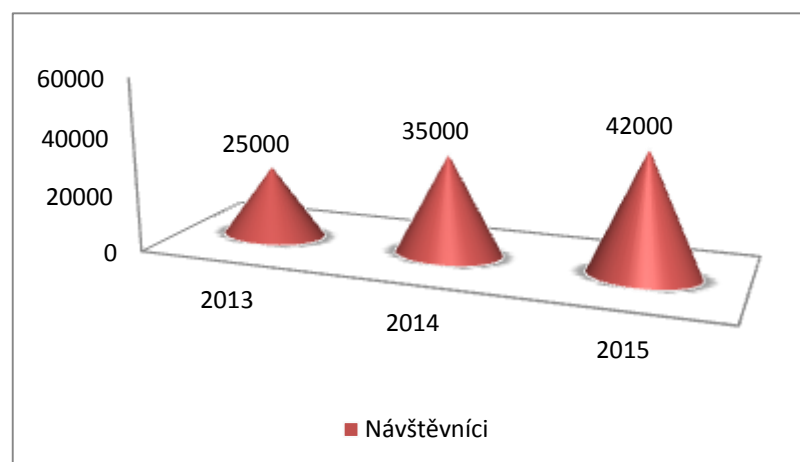
hudebníků celého světa. Od roku 2012 se přestěhoval do prostor Dolních Vítkovic a každoročně přepisuje rekordní návštěvnost. [17]



Obrázek 5 Graf návštěvnosti festivalu Colours of Ostrava

Beats for love

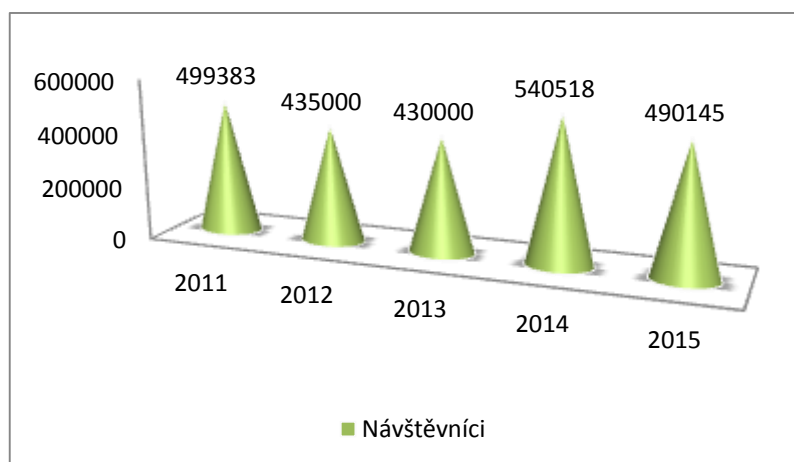
Největší taneční elektronický festival v Evropě. Vznikl v roce 2013 a během tří uplynulých ročníků dosahuje vysokých návštěv. Stává se tak velmi populární akcí pro milovníky různých žánrů taneční a elektronické hudby. V posledním ročníku vystoupilo 350 umělců na 11 různých scénách. Letošní ročník očekává opět zvýšení návštěvnosti. Festival je konán opět v areálu Dolních Vítkovic. [18]



Obrázek 6 Graf návštěvnosti festivalu Beats for love

ZOO Ostrava

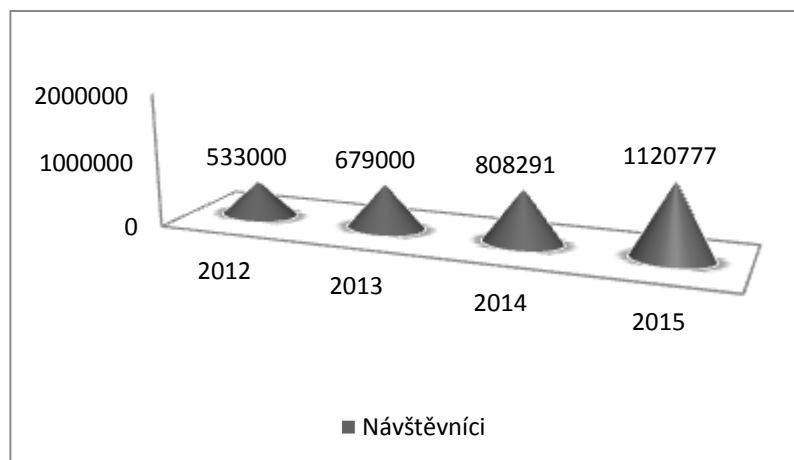
Podle statistických údajů třetí nejnavštěvovanější zoologická zahrada v České republice. Již několik let se návštěvnost pohybuje okolo půl milionu. V loňském roce se na návštěvnosti projevilo letní horké počasí, ale stále tento oblíbený turistický cíl patří k nejnavštěvovanějším.



Obrázek 7 Graf návštěvnosti ZOO Ostrava

Dolní oblast Vítkovice

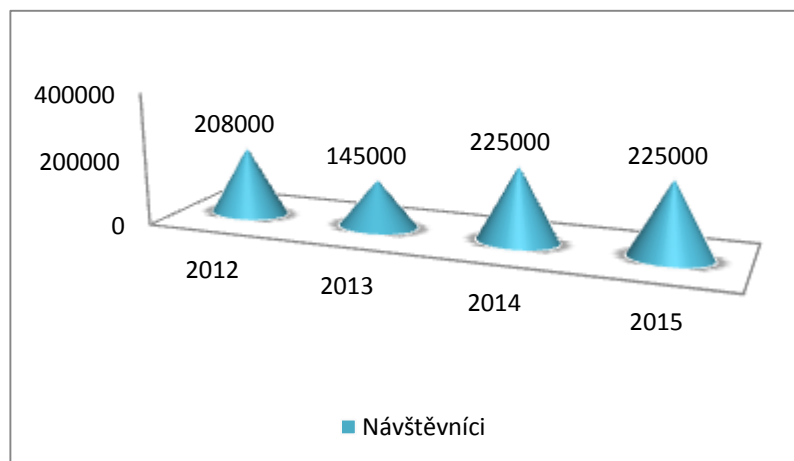
Fenomén posledních let v oblasti cestovního ruchu v turistické oblasti Ostrava. Nabízí prohlídku industriálních památek, pořádání kulturních akcí, výukové a poznávací programy, sportovní akce, kongresy a volnočasové aktivity. V minulém roce se návštěvnost dostala přes hranici milionu návštěvníků.



Obrázek 8 Graf návštěvnosti Dolní Vítkovice

Dny NATO

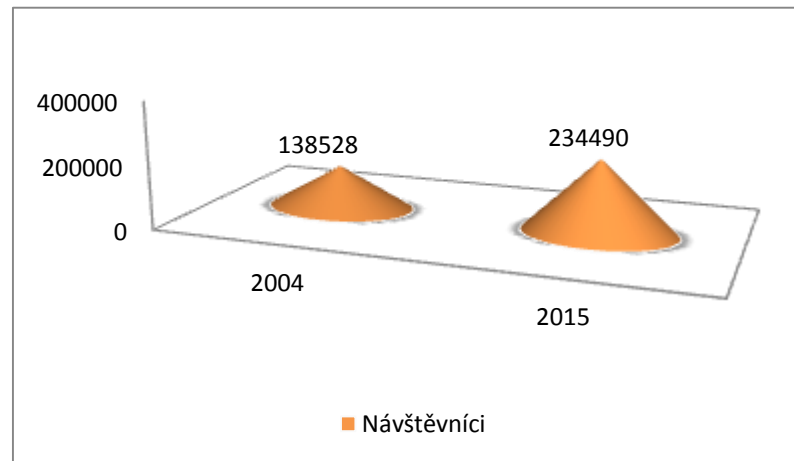
Jsou největší bezpečnostní přehlídkou v Evropě. Jejím cílem je prezentovat široké veřejnosti stav a připravenost bezpečnostních složek ČR a jejich spojenců v oblasti zajišťování bezpečnosti. Hlavní program, který se odehrává na Letišti Leoše Janáčka Ostrava, se skládá z prezentace těžké vojenské, policejní i záchranářské techniky. Dále jsou zde ukázky výcviku speciálních jednotek, prezentace výstroje a výzbroje. Největší atrakcí jsou letecké ukázky. Součástí akce jsou v rámci doprovodného programu také semináře, besedy a filmové projekce. Mezi pravidelné vzácné hosty patří členové české vlády, zástupci Severoatlantické aliance a Evropské unie, představitelé krajů, měst a obcí, velvyslanci, členové vojenských delegací a další významní hosté nejen z České republiky, ale také ze zahraničí - zejména z Evropy a Spojených států amerických. [19]



Obrázek 9 Graf návštěvnosti Dny NATO

Mistrovství světa v ledním hokeji

V roce 2015 se konalo v Ostravě již podruhé v novodobé historii Mistrovství světa v ledním hokeji. Tato akce byla rozdělena na dvě hrající skupiny. Druhá skupina byla hrána stejně jako minule (2004) v Praze. Mistrovství se stalo rekordním v počtu návštěvníků, průměr na zápas byl 11 589 diváků v hledišti. Ostravu navštívily reprezentace Finska, Ruska, Slovenska, USA, Norska, Běloruska, Dánska a Slovinska, za kterými dorazily početné divácké podpory. Tato velkolepá akce proběhla bez závažnějších problémů a měla mezi zúčastněnými (rezidenty a turisty) velký ohlas a kladné hodnocení. Po celou dobu vládla velice přátelská atmosféra a to i mimo hlavní dějiště šampionátu.



Obrázek 10 Graf návštěvnost MS v ledním hokeji

4 ANALÝZA RIZIK

Hlavní úlohou této práce bylo provést analýzu rizik v cestovním ruchu. Vybral jsem si pro zjištění a popsání rizik analýzu strategického managementu SWOT, kterou jsem řešil v týmu, sestaveným pro tento účel. Členy se stali mí přátelé z Ostravy, kteří pracují v různých odvětvích a oborech a jsou stejně jako já narozeni v Ostravě, tudíž mají podobný názor na dění ve městě. Po sestavení hlavních bodů analýzy byl vypracován dotazník, který řeší otázky slabých stránek a hrozeb pro účastníky cestovního ruchu v Ostravě. Z těchto dotazníků jsem po vyplnění získal bodové ohodnocení pravděpodobností vzniku a možného dopadu daných rizik ve vztahu k návštěvníkům.

4.1 SWOT analýza turistické oblasti Ostrava

Tuto analýzu strategického managementu, graficky zobrazenou na obrázku níže, jsem vybral z důvodů komplexního pohledu na danou problematiku, kdy řeším velmi obsáhlý celek, jakým město Ostrava je, z hlediska jeho podnikání a činností spojených z oblastí cestovního ruchu. Při vlastním vypracování jsem vycházel z názorů a námětů, které jsem navrhnul spolu se svým hodnotícím týmem mých spolupracovníků.



Obrázek 11 SWOT analýza - vlastní tvorba

Silné stránky

- Geografická poloha města – poblíž hranic s Polskem a Slovenskem;
- Dostupnost – letecká, silniční a železniční doprava;
- Dlouhodobá politická stabilita v regionu;
- Investice do rozvoje a obnovy;
- Velké množství památek – kulturních, industriálních a historických;
- Pořádání velkých sportovních akcí – Zlatá tretra, Davis cup, Fed cup, MS v ledním hokeji, mezinárodní fotbalové zápasy;
- Pořádání velkých festivalů a koncertů – Colours of Ostrava, Beats for love, Janáčkův máj;
- Moderní obchodní centra.

Slabé stránky

- Kvalita ovzduší;
- Nezaměstnanost;
- Sociálně slabší komunity;
- Kriminalita;
- Migrace vzdělaných lidí;
- Pragocentrismus;
- Narušení ekosystému.

Příležitosti

- Zvýšení návštěvnosti;
- Vznik nových kulturních a sportovních akcí;
- Vylepšení dostupnosti díky dostavbě D1;
- Mediální propagace;
- Kladné hodnocení turistů.

Hrozby

- Ekologické katastrofy;
- Přírodní katastrofy;
- Bezpečnostní situace s ohledem na události v Evropě.

4.2 Vymezení rizik

Při diskuzi jsme vybrali 17 rizik. Zjištěná rizika byla seřazena bez priorit do vytvořené tabulky a každé z nich obdrželo pořadové číslo, pro snadnější identifikaci v dalších částech práce.

Tabulka 2 Seznam rizik

p.č.	Rizikový faktor
1	Vliv střetu se sociálně slabší komunitou
2	Kvalita ovzduší
3	Kriminalita – násilí, vandalismus, výtržnost
4	Kriminalita – okradení, loupež
5	Kriminalita – návykové látky
6	Migrace produktivních a vzdělaných lidí – zhoršení služeb
7	Nezaměstnanost – negativní chování a nálada místního obyvatelstva
8	Pragocentrismus – negativní chování místního obyvatelstva k turistům z Prahy
9	Ekologie – vnímání okolí, narušení krajiny
10	Hrozba hromadných dopravních nehod
11	Hrozba průmyslové havárie – výbuchy, požáry, únik NCHL
12	Hrozba přírodní katastrofy – povodeň
13	Hrozba přírodní katastrofy – sucho, nedostatek vody
14	Hrozba přírodní katastrofy – sněhová kalamita
15	Hrozba přírodní katastrofy – jiná (zemětřesení, sesuv)
16	Hrozba nelegální migrace
17	Hrozba teroristického útoku

4.3 Ohodnocení rizik

Rozhodl jsem se zvolit dotazníkovou metodu. Pro ohodnocení rizik a jejich dopad jsou vytvořeny tabulky hodnot (součást této kapitoly a dotazníku), které dotazovaní přiřazovali jednotlivým rizikům dle vlastního uvážení.

Tabulka 2 Hodnocení pravděpodobnosti výskytu rizika

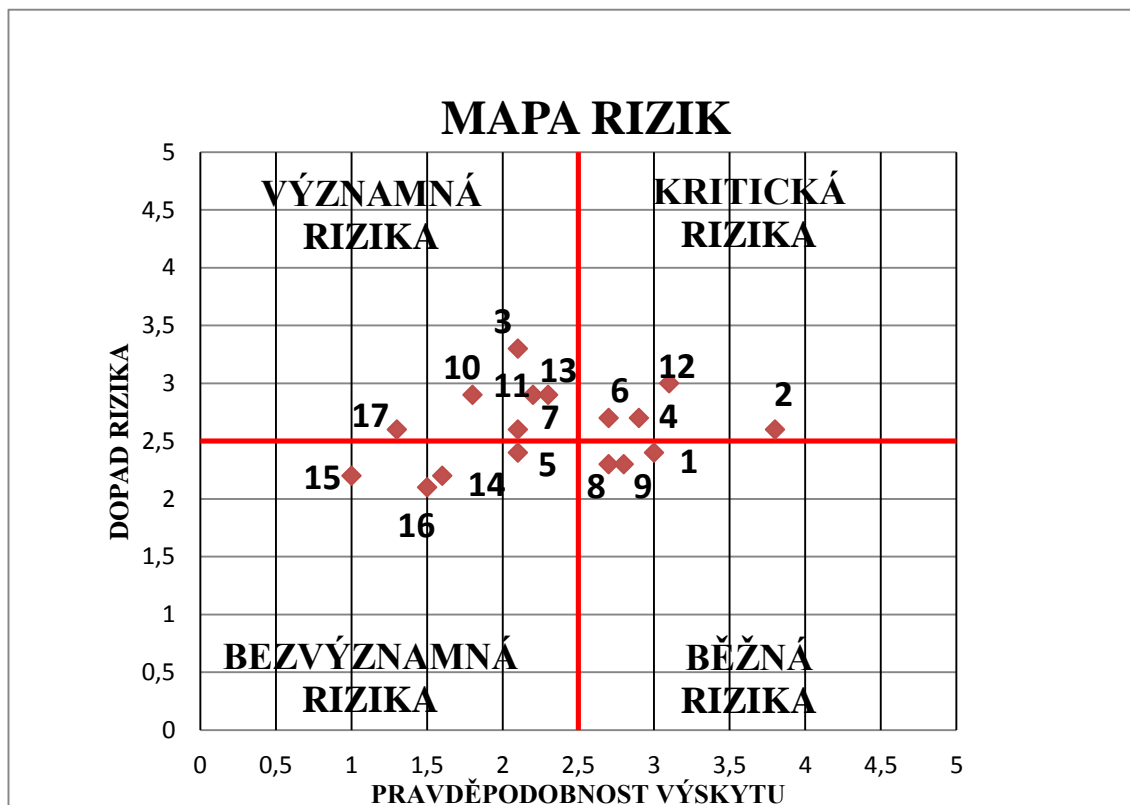
Hodnota	Pravděpodobnost výskytu daného rizika
1	Téměř nemožná – velmi malá pravděpodobnost, bez výskytu
2	Výjimečně možná – malá pravděpodobnost, vyskytuje se vzácně
3	Obvykle možná – střední pravděpodobnost, nepravidelný výskyt
4	Pravděpodobná – vysoká pravděpodobnost, častý výskyt
5	Téměř jistá – velmi vysoká pravděpodobnost, určitost výskytu

Tabulka 3 Hodnocení dopadu rizika na cestovní ruch

Hodnota	Velikost dopadu rizika na cestovní ruch
1	Téměř nepatrný – velmi malý dopad, bez negativního hodnocení
2	Drobný – malý dopad, menší nespokojenost s pobytem
3	Významný – střední dopad, nepříjemný pocit z návštěvy destinace
4	Velmi významný – vysoký dopad, negativní hodnocení po návratu
5	Nepříjemný – velmi vysoký dopad, nechutí příští návštěvy

Výpočtem aritmetického průměru získáme hodnoty, které nám pomůžou určit závažnost rizika (pomocí zobrazení v mapě rizik). Všechna rizika si po ocenění rozebereme a budeme hledat, jak jsou ošetřena a zda najdeme jiná řešení pro jejich eliminaci. Součástí rozboru rizik bude v tabulkách znázorněn výpočet pro ocenění rizika, kde nejvyšší skóre naznačí nejvyšší riziko. Pro ohodnocení jsem rozeslal (elektronicky) vypracovaný dotazník, který obsahuje všechna stanovená rizika, přátelům a známým, občanům zaměstnaných v různých oborech a odvětvích. Dotazník bude součástí této práce v příloze.

Po obdržení vyplněných dotazníků v počtu 48, jsem vypočetl aritmetické průměry hodnot k jednotlivým rizikům a následně jsem tato data graficky znázornil v mapě rizik, která je vložena níže. Mapa rizik je rozdělena na čtyři části, které nám pomůžou k určení závažnosti daného rizika. Nejzávažnější jsou kritická rizika, pro která je důležité zpracovat řešení pro případ vzniku této hrozby. Při zpracování nápravných řešení by se mělo počítat i s kvadrantem významných rizik. Tyto dva kvadranty kladou především důraz na dopad rizika, i při možné nízké pravděpodobnosti.



Obrázek 12 Mapa ohodnocení rizik - vlastní tvorba

4.4 Rozbor rizik

Riziko 1 - Vliv střetu se sociálně slabší komunitou

Rizikem je rozuměn kontakt s komunitou nepřizpůsobivých občanů města a jejich vlivu na hodnocení destinace z pohledu turisty. Toto riziko se podle hodnocení zařadilo do kvadrantu běžných rizik. Není proto nutné ho zvláštním způsobem ošetřovat, ale z důvodu vysokého skóre ocenění jej nemůžeme přehlížet. Pro snížení tohoto rizika navrhuji vyhýbat se při návštěvě města částem, které jsou touto komunitou obydlovány.

Tabulka 4 Vliv střetu se sociálně slabší komunitou

Kvantifikace rizik podle dotazovaných	Skóre (průměr hodnot)
Pravděpodobnost výskytu (1-5)	3
Dopad rizika (1-5)	2,4
Ocenění rizika=pravděpodobnost * dopad	7,2

Riziko 2 – Kvalita ovzduší

Znečištění ovzduší je dlouhodobý problém způsobující závažné zdravotní problémy. Mezi největší zdroje nečistot v ovzduší patří tepelné elektrárny, hutnictví, průmysl, doprava, vytápění uhlím, spalování odpadů. Největší problém způsobuje polévatý prach, benzo(a)pyren a další škodlivé látky. Ostravsko je nejvíce znečištěnou oblastí v České republice. Dochází zde pravidelně k překračování limitu polévatého prachu a dalších škodlivých látek. Největším producentem znečištění je podle výzkumů hutnická společnost ArcelorMittal. Na znečištění má vliv také doprava. V hodnocení se toto riziko podle ocenění dostalo na nejvyšší pozici. Je tedy vnímáno širokou veřejností velmi negativně. Magistrát města se snaží již mnoho let o zlepšení tohoto stavu. V roce 2012 zastupitelstvo města vydalo *Krátkodobý program ke zlepšení kvality ovzduší*. Jedná se o dokument, který se zabývá možným a systematickým zlepšováním kvality ovzduší na území města a to formou opatření a aktivit. Město investuje do revitalizace zelených prostranství, dotuje dopravu ve městě, která patří k nejekologičtějším v ČR. Dopravní podnik využívá k dopravě velmi rozvětvenou síť tramvajové dopravy a trolejbusové dopravy. Autobusy jsou převážně na CNG provoz. Pro snížení prašnosti v dopravě se využívá časté nadlimitní čištění komunikací. V Ostravě jsou nainstalovány měřicí stanice a aktuální informace jsou zveřejňovány na webových odkazech, nebo v konkrétních částech na informačních tabulích. Přes všechna takhle opatření se stále nedaří kvalitu ovzduší dostat z červených čísel hlavně v zimním období. Možností je regulace výroby velkých průmyslových podniků, nebo omezení dopravy ve městě. Dalším z řady uskutečněných opatření je několikamilionová investice hutního gigantu ArcelorMittal do filtrací zplodin, kdy 24. března 2016 uvedla společnost do provozu technologii, která má ročně zachytit 94 tun polévatého prachu. Z hlediska cestovního ruchu prozatím tento problém nemá kritické následky z důvodu krátkodobých návštěv destinace.

Tabulka 5 Riziko kvality ovzduší

Kvantifikace rizik podle dotazovaných	Skóre (průměr hodnot)
Pravděpodobnost výskytu (1-5)	3,8
Dopad (1-5)	2,6
Ocenění rizika=pravděpodobnost * dopad	9,88

KRIMINALITA V OSTRAVĚ

Kriminalita je všeobecným společenským problémem, který je spojen se životem ve velkých městech. Je to vyjádření spáchání protiprávních činů v určité oblasti za určitou dobu. Podle dostupných statistik kriminalita v Ostravě klesá. Během posledních let klesl počet trestných činů z 18 060 spáchaných za rok 2013 na 12 746 spáchaných v roce 2015. Objasněnost se přitom zvýšila z 32% na 38%. I přes tuto částečně pozitivní statistiku musíme brát rizika vyplývající z kriminálních činů za velmi závažné. [20]

Riziko 3 – Kriminalita – násilí, vandalismus, výtržnost

Mezi riziky vyplývajícími z kriminality dle hodnocení se stalo podle dopadu na cestovní ruch nejzávažnějším a v mapě rizik je v kvadrantu závažných. Tento druh rizika hrozí převážně na akcích s velkou účastí návštěvníků, kde se setkávají lidé z různých krajů a různých kultur, a na kterých je možnost konzumace alkoholických nápojů. Každá taková akce musí být proto zajištěna bezpečnostní službou. Další nebezpečí může hrozit při návštěvě nočního života, jako je například vyhlášená Stodolní ulice, kde jezdí početné skupiny agresivních návštěvníků nejen z blízkého okolí, ale také z Polska. Na tomto místě střeží pořádek časté policejní hlídky a kamerový systém. Město má dále kamerový systém umístěn i na dalších rizikových místech, kde nejčastěji docházelo k tomuto druhu kriminality a je střežen ze služeben městské policie. Prevencí je vyhybat se oblastem s největším výskytem tohoto druhu kriminality a neznámým místům převážně v nočních hodinách.

Tabulka 6 Kriminalita – násilí, vandalismus, výtržnost

Kvantifikace rizik podle dotazovaných	Skóre (průměr hodnot)
Pravděpodobnost výskytu (1-5)	2,1
Dopad (1-5)	3,3
Ocenění rizika=pravděpodobnost * dopad	6,93

Riziko 4 - Kriminalita – okradení, loupež

Svým vysokým hodnocením vzhledem k pravděpodobnosti výskytu a možnosti dopadu na cestovní ruch se stává nejrizikovější v oblasti působení kriminality. Tento typ kriminality

má všeobecně nízkou objasněnost a dochází k němu prakticky při každé činnosti. Největší podíl podle statistik mají krádeže věcí z automobilů a kapesní krádeže. Místa s největším výskytem jsou nákupní centra, kde je velký pohyb osob. Prevence tohoto rizika jsou parkování na hlídaných parkovištích a hlídání svých osobních věcí. Dalším možným řešením vzhledem k velmi dobré dopravní dostupnosti je cestování veřejnou dopravou. Pro eliminaci kapesních krádeží platí doporučení vyhýbat se tlačenicím a nosit své osobní doklady na nepřístupných místech.

Tabulka 7 Kriminalita – okradení, loupež

Kvantifikace rizik podle dotazovaných	Skóre (průměr hodnot)
Pravděpodobnost výskytu (1-5)	2,9
Dopad (1-5)	2,7
Ocenění rizika=pravděpodobnost * dopad	7,83

Riziko 5 - Kriminalita – návykové látky

V průzkumu tento druh kriminality dosáhl ve své kategorii nejnižšího ohodnocení a zařadil se do kvadrantu bezvýznamných rizik. Podle statistik však má tento druh kriminality na území města vzestupnou tendenci. Z tohoto hlediska nelze pohled na riziko podcenit. Největší podíl na vzestupu (více než dvojnásobek) má výroba, držení a distribuce návykových látek. Možnost shledání je při příjezdu turistů železniční nebo dálkovou autobusovou dopravou, návštěvách noční zábavy a dále na festivalech moderní hudby. Vlivem na cestovní ruch by se mohl stát negativní dojem a hodnocení po návratu.

Tabulka 8 Kriminalita - návykové látky

Kvantifikace rizik podle dotazovaných	Skóre (průměr hodnot)
Pravděpodobnost výskytu (1-5)	2,1
Dopad (1-5)	2,4
Ocenění rizika=pravděpodobnost * dopad	5,04

Riziko 6 - Migrace produktivních a vzdělaných lidí – zhoršení služeb

Na tomto riziku se hodně podílí odsun produktivních a vzdělaných obyvatel města za lépe placenou práci především v zahraničí a Praze. V mapě rizik se nachází v kvadrantu kritických. Pro přehled jsem vytvořil ze statistických údajů zveřejněných ČSÚ tabulku pohybu obyvatelstva Ostravy od roku 2011. Zde se můžeme seznámit s neustálým snižováním počtu obyvatel.

Tabulka 9 Počet obyvatel Ostravy [21]

Rok	Střední stav obyvatel	Živě narození	Zemřelí	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Přírůstek (úbytek)		
						přirozený	stěhováním	celkový
2010	334 599	3 604	3 695	3 631	5 386	-91	-1 755	-1 846
2011	330 865	3 288	3 787	3 660	5 025	-499	-1 365	-1 864
2012	328 916	3 195	3 638	4 003	5 198	-443	-1 195	-1 638
2013	327 345	3 222	3 598	4 146	5 219	-376	-1 073	-1 449
2014	326 302	3 245	3 630	4 436	5 285	-385	-849	-1 234

Vlivem na cestovní ruch je úbytek kvality v oblasti služeb, hotelnictví a gastronomii. Protiopatření se může stát zlepšení podmínek pro život a to nejen z hlediska finančního. V současné době však i díky špatné kvalitě ovzduší a také hrozícímu zvýšení nezaměstnanosti v důsledku zavírání důlních pracovišť bude tento problém stále velkým rizikem.

Tabulka 10 Migrace produktivních a vzdělaných lidí

Kvantifikace rizik podle dotazovaných	Skóre (průměr hodnot)
Pravděpodobnost výskytu (1-5)	2,7
Dopad (1-5)	2,7
Ocenění rizika=pravděpodobnost * dopad	7,29

Riziko 7 – Nezaměstnanost – vliv na chování rezidentů

Z hlediska nezaměstnanosti patří Ostravě již dlouhá léta poslední příčky mezi městy, kdy se nezaměstnanost pohybuje v rozmezí 10-13%. Z hlediska dotazovaných se tohle riziko umístilo v kvadrantu významných rizik. I když se, díky zlepšené dostupnosti dopravy, výstavbě průmyslových zón a technologických parků, navýšil počet nově vzniklých pracovních míst, stále má nezaměstnanost vysoké procento. Oproti tomu ubývají pracovní místa

díky novým provozním technologiím a změně strategie hutních a důlních podniků. Toto riziko se projevuje na chování residentů vznikem sociálně slabší komunity, a tudíž zvyšuje předešlá rizika hlavně v okruhu kriminality. Město se snaží tento negativní jev snížit formou aktivní i pasivní politiky zaměstnanosti. [21]

Tabulka 11 Nezaměstnanost chování rezidentů

Kvantifikace rizik podle dotazovaných	Skóre (průměr hodnot)
Pravděpodobnost výskytu (1-5)	2,1
Dopad (1-5)	2,6
Ocenění rizika=pravděpodobnost * dopad	5,46

Riziko 8 – Pragocentrismus – chování místního obyvatelstva k turistům z Prahy

Tento termín označuje soustředění moci do hlavního města, což znamená, že všechny velké podniky a společnosti mají svá sídla v Praze. Z historického hlediska je v občanech Ostravy pragocentrismus zakořeněn. Místní lidé vždy cítili křivdu, pro mnohé výhody Prahy jako hlavního města, jak z hlediska ekonomického, kulturního tak i z hlediska politického. Ostrava byla podle nich brána jen jako město uhlí a oceli, kde místní lidé musí těžce pracovat, aby se v Praze mohli mít dobře. S negativním jednáním vůči turistům z Prahy a okolí se dnes setkáme hlavně při sportovních kláních ve fotbale či hokeji.

Tabulka 12 Pragocentrismus chování rezidentů

Kvantifikace rizik podle dotazovaných	Skóre (průměr hodnot)
Pravděpodobnost výskytu (1-5)	2,7
Dopad (1-5)	2,3
Ocenění rizika=pravděpodobnost * dopad	6,21

Riziko 9 – Ekologie – vnímání okolí, narušení krajiny

Díky velkým investicím města a tlakem na největší znečišťovatele se Ostrava pomalu snaží přeměnit na modernější a zelenější město. Tahle snaha však bude trvat mnoho let. Už dnes

jsou však vidět pozitivní změny, kdy mizí staré opuštěné stavby a vznikají díky sanaci území nové stavby a zelené prostory. Staré haldy v nejbližším okolí jsou převážně plné zeleně a působí dojmem kopců. Samozřejmě ještě v některých částech najdeme nějaký nesoulad. Tohle riziko se podle hodnocení stalo rizikem běžným, a proto není třeba rozebírat další jeho zmírnění.

Tabulka 13 Ekologie – vnímání krajiny

Kvantifikace rizik podle dotazovaných	Skóre (průměr hodnot)
Pravděpodobnost výskytu (1-5)	2,8
Dopad (1-5)	2,3
Ocenění rizika=pravděpodobnost * dopad	6,44

Riziko 10 – Hrozba hromadných dopravních nehod

V silniční dopravě jsou rizika hromadné dopravní nehody - dálniční tah D1, rychlostní komunikace E75 směr Český Těšín a E462 směr Frýdek Místek. Železniční nehody – mezinárodní železniční síť E40 a E65. Letecké havárie – mezinárodní letecký koridor, národní a mezinárodní letecká doprava, vojenské přelety, přičemž nebezpečná je hlavně oblast odletu a přistání na mezinárodním letišti Ostrava Mošnov. Z hlediska dopadu se riziko umístilo mezi významnými. Při vzniku tohoto typu mimořádné události jsou aktivovány složky IZS a podle závažnosti další složky potřebné pro záchranné a likvidační práce. Veškerá opatření jsou součástí Krizového plánu kraje. Prevencí je zvýšená kontrolní činnost účastníků dopravy, technického stavu dopravních prostředků a dopravních komunikací. [22]

Tabulka 14 Hrozba hromadných dopravních nehod

Kvantifikace rizik podle dotazovaných	Skóre (průměr hodnot)
Pravděpodobnost výskytu (1-5)	1,8
Dopad (1-5)	2,9
Ocenění rizika=pravděpodobnost * dopad	5,22

Riziko 11 – Hrozba průmyslové havárie – výbuchy, požáry, únik NCHL

Jedná se převážně o antropogenní rizika, technické a technologické havárie. Řadí se zde úniky nebezpečných látek ze stacionárních zařízení a také úniky nebezpečných látek při přepravě nebo dopravě, jsou to zejména amoniak, chlór a další nebezpečné chemické látky a plyny. Mezi stacionární zařízení patří především pivovar, zimní stadiony, nemocnice, koupaliště, sklady, chemické provozy, hutní provozy a doly. Dále se jedná o čerpací stanice pohonných hmot. Všechna tato nebezpečí musí být ošetřena podle zákona 224/2015 – O prevenci havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami. Cílem je snížit pravděpodobnost vzniku a omezit následky na životy a zdraví lidí a zvířat, životní prostředí a majetek. Provozovatelé takových objektů jsou podle množství nebezpečných látek rozděleni do dvou kategorií (A, B), a jsou povinni mít zpracovanou bezpečnostní dokumentaci a havarijní plán (vnější, vnitřní). Riziko ohodnoceno jako významné. Při vzniku velmi negativní dopad na cestovní ruch z ohledu bezpečnosti. [22]

Tabulka 15 Hrozba průmyslové havárie

Kvantifikace rizik podle dotazovaných	Skóre (průměr hodnot)
Pravděpodobnost výskytu (1-5)	2,2
Dopad (1-5)	2,9
Ocenění rizika=pravděpodobnost * dopad	6,38

Riziko 12 – Hrozba přírodní katastrofy - povodeň

Jedná se o živelnou pohromu způsobenou přírodními vlivy – přirozené a zvláštní povodně. Přirozené povodně hrozí na všech tocích při zvýšení dešťových srážek, zvláštní povodně hrozí v lokalitách Ostravice a Odry. Největším rizikem je destrukce hrází vodních děl a vznik průlomové vlny nebo vlny vzniklé přepadem z důsledků sesuvu nebo pohybem zemního podloží. Největší povodně se odehrály v roce 1997, další potom v roce 2010. V současné době díky dlouhému období sucha je pravděpodobnost snížena. Při vzniku by způsobila velké problémy hlavně z důvodů dopravní dostupnosti. Opatřením jsou protipovodňové plány a zádržná vodní díla na největších tocích. [22]

Tabulka 16 Hrozba přírodní katastrofy - povodeň

Kvantifikace rizik podle dotazovaných	Skóre (průměr hodnot)
Pravděpodobnost výskytu (1-5)	3,1
Dopad (1-5)	3
Ocenění rizika=pravděpodobnost * dopad	9,3

Riziko 13 – Hrozba přírodní katastrofy - sucho, nedostatek vody

Tahle hrozba se na začátku roku vyšplhala již na nejvyšší úroveň za posledních 200 let. Mnoho horských říček je stále vyschlých a ve stavu podzemních vod chybí více než dva měsíce srážek. V oblasti pitné vody zatím nouze není, přehrady jsou zaplněny z 80%. Naopak zásoby vody pro továrny jsou na méně než 50% a přehrada Olešná, která zásobuje Bio-cel Paskov je dokonce jen na 6%. Továrnám při tomto stavu hrozí nejen omezení provozu, ale i možné zastavení. Ohrožen je také potravinářský průmysl a oblasti zaměřené na zemědělskou produkci. Z hlediska cestovního ruchu může mít riziko značný dopad z důvodu možných regulací, úbytku turistů v rekreačních oblastech a špatné kvality vody. Opatřením je Operační plán - *Dlouhotrvající vedro a sucho*, který je zpracován s důrazem na hospodářská opatření v energetice, dopravě, protipožární opatření, řízenou regulaci distribuce potravin, spotřebu vody a aktivaci nouzového zásobování vodou. Je součástí Krizového plánu Moravskoslezského kraje. [22,23]

Tabulka 17 Hrozba přírodní katastrofy - sucho, nedostatek vody

Kvantifikace rizik podle dotazovaných	Skóre (průměr hodnot)
Pravděpodobnost výskytu (1-5)	2,3
Dopad (1-5)	2,9
Ocenění rizika=pravděpodobnost * dopad	6,67

Riziko 14 – Hrozba přírodní katastrofy – sněhová kalamita

Riziko, které se, z důvodu mírnějších zimních podmínek posledních let, vyskytuje jen zřídka. Při vzniku má hlavní vliv na dopravu a energie. Opatření opět obsaženo v Krizovém plánu. [22]

Tabulka 18 Hrozba přírodní katastrofy - sněhová kalamita

Kvantifikace rizik podle dotazovaných	Skóre (průměr hodnot)
Pravděpodobnost výskytu (1-5)	1,6
Dopad (1-5)	2,2
Ocenění rizika=pravděpodobnost * dopad	3,52

Riziko 15 – Hrozba přírodní katastrofy – jiná (zemětřesení, sesuv)

Ostravě může hrozit převážně z důvodu důlních činností. Na území již bylo několikrát naměřeno do 4 stupňů RichtEROVY škály, což je malé ohrožení nezanechávající škody. V mapě rizik bezvýznamné riziko s nejnižším oceněním.

Tabulka 19 Hrozba přírodní katastrofy - jiná (zemětřesení, sesuv)

Kvantifikace rizik podle dotazovaných	Skóre (průměr hodnot)
Pravděpodobnost výskytu (1-5)	1
Dopad (1-5)	2,2
Ocenění rizika=pravděpodobnost * dopad	2,2

Riziko 16 – Hrozba nelegální migrace

Riziko, které zatím v Ostravě a okolí nemá mnoho pozornosti, z důvodu malého pohybu běženců přes naše území. Migranti mají prozatím jiné cíle na území Evropy a Českou republiku využívají pouze jako tranzitní. V momentě výskytu je vytvořeno zádržné středisko v táboře pro uprchlíky ve Vyšních Lhotách, kde již jsou umístěni uprchlíci.

Tabulka 20 Hrozba nelegální migrace

Kvantifikace rizik podle dotazovaných	Skóre (průměr hodnot)
Pravděpodobnost výskytu (1-5)	1,5
Dopad (1-5)	2,1
Ocenění rizika=pravděpodobnost * dopad	3,15

Riziko 17 – Hrozba teroristických útoků

Riziko poslední dobou velmi rozšířené. V souvislosti s posledními útoky v Paříži a Bruselu byl v České republice po zasedání vlády vyhlášen dne 22. 3. 2016 první stupeň ohrožení terorismem - potřebu zvýšené bdělosti, což znamená zvýšená bezpečnostní opatření v místech s velkým pohybem osob, jako jsou nádraží, letiště, obchodní centra. Tato místa jsou pod stálou kontrolou příslušníků PČR posílené o vojáky AČR. Tento stav bude trvat zatím dva měsíce. Další opatření budou projednávána podle dalších událostí. Proti tomuto riziku je velmi složité navrhnout protiopatření. Při vzniku by postihlo oblast na velmi dlouhou dobu. Příkladem je reakce po útocích, kdy jsou hromadně rušeny pobyty a cesty do postižených částí.

Tabulka 21 Hrozba teroristických útoků

Kvantifikace rizik podle dotazovaných	Skóre (průměr hodnot)
Pravděpodobnost výskytu (1-5)	1,3
Dopad (1-5)	2,6
Ocenění rizika=pravděpodobnost * dopad	3,38

Podle ocenění jednotlivých rizik, která byla vypočítána v každé tabulce, vyšlo nejvyšší skóre u rizika kvality ovzduší. Toto riziko pro turisty, kteří oblast Ostravska navštíví, nepředstavuje hrozbu jako pro rezidenty. Podle průměru vypočítaného ČSÚ zde turisté stráví dva a půl dne, což je relativně krátká doba na možnost ovlivnění zdravotního stavu. Dalším v pořadí je riziko povodní, které se zde objevily v roce 1997 a poté v roce 2010. Asi nejčastějším je však kriminalita, která je pro každou destinaci cestovního ruchu vnímána tak,

že podle ní vzniká veřejné mínění a hodnocení po návratu. Nikdo si nechce odvézt nějaký nepříjemný zážitek, jakým může být okradení, poškození atd. Proto je tomuto riziku věnována největší pozornost.

4.5 Navržená opatření

V této části jsem pro přehled vytvořil jednoduchou tabulku, která zobrazuje jednotlivá rizika, k nim přiřazené faktory vzniku a návrhy opatření.

Tabulka 22 Návrh opatření rizik

RIZIKO	FAKTOR	OPATŘENÍ
Vliv střetu se sociálně slabší komunitou	Chování nepřizpůsobivých občanů	Mapování kritických míst, primární prevence (seznámení s kritickými místy), situační prevence.
Kvalita ovzduší	Průmysl, doprava	Regulační opatření, investice podniků vedoucí ke zmírnění znečištění, dotace z rozpočtu města.
Kriminalita - násilí, vandalismus, výtržnost	Příležitost, alkohol, návykové látky,	Mapování a monitoring kritických míst, primární prevence kriminality, zvýšená kontrola, posílení bezpečnostních složek.
Kriminalita - okradení loupež		
Kriminalita - návykové látky		
Migrace vzdělaných produktivních lidí	Podprůměrné mzdy, pracovní místa s ohledem na vzdělání	Vznik firem s inovačním potenciálem s podporou investic města.
Nezaměstnanost	Snížování počtu zaměstnanců ve velkých společnostech	Podpora vzniku malých a středních firem, aktivní politika nezaměstnanosti.
Pragocentrismus	Agresivní chování	Mapování kritických míst, zvýšená kontrola.
Ekologie	Laguny, haldy, kontaminace vody, zamořené oblasti	Sanace, revitalizace, výsadba zeleně, čističky.
Hromadné dopravní nehody	Antropogenní rizika	Zvýšená kontrolní činnost, prevence, školení, regulace dopravy, krizový plán kraje.
Průmyslové havárie	Antropogenní rizika, technické a technologické poruchy a havárie	Zvýšená kontrolní činnost, prevence, školení, inovace bezpečnostních prvků, krizový plán kraje.
Katastrofy - povodeň	Rizika přírodního charakteru	Sledování předpovědí, regulační opatření, kontrolní měření, krizový plán kraje.
Sucho, nedostatek vody		
Sněhová kalamita		
Jiné (zemětřesení, sesuv)		
Nelegální migrace	Migranti, nelegální transport	Zvýšená kontrolní činnost, záchytný tábor pro uprchlíky.
Terorismus	Místa s velkým pohybem osob, neobvyklé situace	Ostražitost, zvýšené bezpečnostní kontroly.

4.6 Náklady na minimalizaci rizik

Pro návrh ošetření rizika jsem si vybral prevenci kriminality. V Ostravě se v posledních letech daří zlepšovat bezpečnostní situaci i díky koncepci Plánu prevence kriminality statutárního města Ostrava na léta 2015 – 2016. Spočívá ve snaze kriminalitě předcházet, snížit pravděpodobnost vzniku a výskytu trestných činů a redukovat sociálně patologické jevy, které představují podhoubí kriminality. Významnými faktory, které podmiňují výskyt trestné činnosti, jsou nezaměstnanost a chudoba. Z tohoto hlediska patří Ostrava k nejpostiženějším. V rámci poskytování účelových dotací a transferů v oblasti prevence kriminality jsou podporovány nestátní neziskové organizace působící v oblasti prevence kriminality, Městská policie Ostrava, Policie ČR, charitní a další organizace a rizikové městské obvody.

Z hlediska turismu jde především o realizaci a podporu cíleně zaměřených situačních a technických opatření zamezujících páčání zejména majetkových a násilných trestných činů dle parametrů vymezených v aktuálních *Zásadách pro poskytování dotací ze státního rozpočtu na výdaje realizované v rámci Programu prevence kriminality*:

- kamerové soubory a rozšíření kamerových souborů;
- mobilní kamerové soubory;
- zabezpečovací a vyhodnocovací soubory;
- osvětlení rizikových míst.

Kamerový systém v loňském roce prošel obnovou díky čerpání dotací z Ministerstva vnitra. V současné době jsou na území města monitorována prostřednictvím 254 kamer ve 20 obvodech nejrizikovější místa.

Město i díky zvýšení mobility plánuje zvýšit počet příslušníků městské policie na 715, což při dnešním stavu 680 znamená navýšení o 35 nových policistů. [11]

Náklady na jednoho strážníka připadají:

Plat 14 000 Kč/měs., rizikové příplatky 1 000-4 000 Kč, osobní příplatky 2 000 Kč + variabilní odměny, příplatky sobota, neděle, noční) – cca 400 000 Kč/rok.

Jednorázové náklady (v 1. roce): výstroj, vyšetření (lékař, psycholog) – 36 000 Kč, služební zbraň – 16 000 Kč, služební mobil, příp. minikamera, detektor na alkohol – 45 000 Kč – cca 100 000 Kč/rok.

V prvním roce to bude tedy 500 000 Kč/rok a v dalších 400 000 Kč/rok.

To znamená navýšení výdajů na bezpečnost o 17 500 000 Kč v roce 2016.

V rozpočtu města bylo pro rok 2016 schváleno navýšení výdajů v oblasti bezpečnosti pro složku Městské policie o 20 130 000 Kč.

Dalším investičním návrhem je zvýšení bezpečného cestování městskou hromadnou dopravou. Tento návrh vychází z Integrovaného plánu mobility Ostravy. V tomto dokumentu jsou výhledem do roku 2020, plánovány výdaje na úpravu zastávek MHD a monitoring dopravních prostředků. Základním krokem při finančním plánování je stanovení finančních a investičních možností města. Hlavními zdroji jsou zdroje veřejné:

- Státní rozpočet;
- Krajský rozpočet;
- Městský rozpočet;
- Mimorozpočtové zdroje veřejných financí (evropské podpůrné fondy a programy).

Bezpečnost na zastávkách

Cílem tohoto opatření je zajištění prostoru zastávek, terminálů hromadné dopravy a přešupních bodů z hlediska bezpečí cestujících – snížení kriminality. Jedná se o problém, který se vyskytuje zejména v blízkosti lokalit, které obývají sociálně slabší občané. Kritické zastávky by měly být pod dohledem městské policie – kamerové systémy. Prostory zastávek musí být dobře osvětleny a nesmí se vyskytovat prostory, kde není přehled. Kritickým místem jsou podchody, které jsou často z hlediska uživatele v nevyhovujícím stavu a jsou zdrojem kriminality. Tabulka pod textem zobrazuje předpokládané výdaje do roku 2020. [11]

Tabulka 23 Investice bezpečnost na zastávkách

Finanční krytí (Kč/rok)	2016	2017	2018	2019	2020
Optimální	3000000	2000000	1000000	1000000	1000000
Zdroj financování	Rozpočet města Ostrava				

Zvýšení bezpečnosti v prostředcích MHD

Cílem tohoto opatření je zvýšení dohledu nad bezpečností cestujících v hromadné dopravě. Zatím ještě není rozhodnuto, zda půjde o kamerový systém, nebo budou ve vozech fyzicky přítomni policisté zejména v nočních hodinách. Nejdříve je potřeba zanalyzovat kritické úseky linek a časové období pro zvýšení ostrahy. Na základě této analýzy bude provedena rozvaha, zda se vyplatí kamerový systém ve vozech. Zvýšením bezpečnosti ve vozech může mít pozitivní vliv na počet a spokojenost cestujících. Na začátku projektu budou do vybraných rizikových úseků nasazeni městští policisté. Pokud se situace nezlepší, bude nutné zavést monitorovací systém. Tabulka pod textem zobrazuje předpokládané výdaje do roku 2020. [11]

Tabulka 24 Zvýšení bezpečnosti v prostředcích MHD

Finanční krytí (Kč/rok)	2016	2017	2018	2019	2020
Optimální	5500000	5200000	5000000	4800000	4500000
Zdroj financování	Rozpočet města Ostrava				

Podle mého názoru je výhodnější alternativa využití kamerového systému ve vozech MHD, z hlediska vytíženosti strážníků, kdy nemohou pokrýt v jednu chvíli všechny spoje. Tato opatření by do budoucna měla zhodnotit své náklady a omezit výskyt nežádoucích jevů, které mají vliv na bezpečný pobyt při návštěvě Ostravy. Jak již bylo zmíněno v předchozí části této práce kriminalita má snižující se tendenci. Činnost zastupitelů města lze tedy hodnotit, jako velice úspěšnou a Ostrava se tak v podvědomí turistů může stát oblíbenou a bezpečnou destinací.

ZÁVĚR

Tato bakalářská práce se zabývá možnými riziky v oblasti celosvětového fenoménu, jakým cestovní ruch je. Pro zhodnocení jsem si vybral město Ostrava a práci jsem pojal z hlediska hrozeb, které mohou potkat návštěvníky, kteří zde přijíždějí za různým účelem pobytu. Cílem je tato rizika vymezit a navrhnout vhodná opatření.

Práce je rozdělena do dvou hlavních částí. V první části jsou rozebrána témata cestovního ruchu a analýzy rizik. Cestovní ruch je zde uveden v několika základních definicích a popsán jeho vznik. Následně je cestovní ruch roztříděn, vysvětleny jsou základní pojmy a popsány různé jeho druhy. V závěru této kapitoly jsou zmíněny formy a nové trendy cestovního ruchu, které vznikají spolu s novými zájmy turistů a vznikem moderních technologií. Analýza rizik je dalším tématem, které je rozebráno v druhé kapitole této práce. Pro vysvětlení tohoto pojmu je zde objasněna problematika obou slov, kterými jsou riziko a analýza, a jejich definice a základní rozdělení. Druhou částí je seznámení s městem Ostrava, jeho zajímavou historií a nabídkou všech různých forem a atraktivních nabídek cestovního ruchu pro své návštěvníky. Ostrava byla v minulosti vnímána jako špinavé průmyslové město bez zvláštních zajímavostí. Díky kvalitní manažerské práci vedení města za posledních deset let se však toto město zásadně mění a na místech, kde dříve stávaly ruiny starých hutnických a jiných průmyslových provozů, vyrůstají nové moderní stavby a centra. Největším úspěchem a počinem města pro rozvoj turismu se stala industriální památka oblast Dolní Vítkovice. Je to za poslední rok nejnavštěvovanější atrakce města. Kromě expozice jedinečných historických technologií, jsou zde pořádány masové kulturní, společenské a také sportovní akce. Ostrava je nyní označována jako město sportu a kultury. S nárůstem turismu se však vyskytuje také mnoho rizik. Snahou bylo určit nejzávažnější, která mohou mít vliv na hodnocení této destinace, a rozhodování příští návštěvy. Vybraná rizika, která jsem díky analýze strategického managementu SWOT získal, jsou jednotlivě oceněna bodováním místních rezidentů, díky dotazníkovému průzkumu (osloveni byli lidé různých částí Ostravy). Pro vymezení je vytvořena mapa rizik, která tato rizika rozdělila dle výsledných hodnot. Nejzávažnějším se stalo riziko znečištění ovzduší. Je to dlouhodobý problém, který je ošetřován různými opatřeními nejen z aktivity zastupitelů města. Na turismus má však největší vliv kriminalita a ta má podle statistik klesající tendenci. Všechna rizika, která byla v této práci hodnocena, mají navržena, pro jednodušší přehlednost v tabulce, protiopatření. Konec této práce obsahuje finanční vyjádření z programů města

pro zvýšení bezpečnosti v ulicích a prostředcích městské dopravy. Pokud vedení města své programy dodrží, mohla by Ostrava v nejbližších letech zvýšit svou atraktivitu v podvědomí turistů. Věřím, že za pár let se o tomto městě nebude psát jako o nejvíce znečištěném, ale bude hodnoceno jako atraktivní moderní město s velmi kvalitními podmínkami pro cestovní ruch. Na závěr bych chtěl uvést, že díky této práci jsem si zvýšil přehled v oblasti návštěvnosti města, ve kterém žiji od narození, a našel jsem spoustu zajímavých turistických cílů, o kterých jsem neměl žádné informace. Všechny tyto nové znalosti jsem se snažil zakomponovat do této práce a tím jsem splnil její cíle.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] KOTÍKOVÁ, Halina. *Nové trendy v nabídce cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha: Grada, 2013, 207 s. ISBN 978-80-247-4603-6.
- [2] ZELENKA, Josef a Martina PÁSKOVÁ. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Kompletně přeprac. a dopl. 2. vyd. Praha: Linde, 2012, 768 s. ISBN 978-80-7201-880-2.
- [3] GOELDNER, Charles R. a J. RITCHIE. *Cestovní ruch: principy, příklady, trendy*. 1. vyd. Brno: BizBooks, 2014, xviii, 545 s. ISBN 978-80-265-0298-2.
- [4] Cestovní ruch. In: [Http://zrzka11.blog.cz/1207/cestovni-ruch](http://zrzka11.blog.cz/1207/cestovni-ruch) [online]. 2008 [cit. 2016-04-05]. Dostupné z: <http://zrzka11.blog.cz/1207/cestovni-ruch>
- [5] HESKOVÁ, Marie. *Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. 1. vyd. Praha: Fortuna, 2006, 223 s. ISBN 80-7168-948-3.
- [6] SMEJKAL, Vladimír a Karel RAIS. *Řízení rizik ve firmách a jiných organizacích*. 4., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2013, 483 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-4644-9.
- [7] TICHÝ, Milík. *Ovládání rizika: analýza a management*. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2006, xxvi, 396 s. Beckova edice ekonomie. ISBN 80-7179-415-5.
- [8] ŠEFČÍK, Vladimír. *Analýza rizik*. Vyd. 1. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2009, 98, [11] s. ISBN 978-80-7318-696-8.
- [9] PROCHÁZKOVÁ, Dana a Jan PROCHÁZKA. *Analýza rizik I*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola regionálního rozvoje, 2014, 1 CD-ROM. ISBN 978-80-87174-26-5.
- [10] *Řízení rizik (Risk Management)* [online]. ManegemantMania.com: Wilmington (DE), 2013, 2015-02-01 [cit. 2016-01-06]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/rizeni-rizik>.
- [11] Statutární město Ostrava - oficiální portál města Ostravy / www.ostrava.cz — *Ostrava* [online]. [cit. 2016-03-16]. Dostupné z: <https://www.ostrava.cz/cs>
- [12] KLAJBAN, Michal. *Slezskoostravský hrad*. - [cit. 2016-03-16]. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/3e/Slezskoostravsk%C3%BD_hrad_3.JPG

- [13] Kudy z nudy. *Http://www.kudyznudy.cz/* [online]. [cit. 2016-03-16]. Dostupné z: <http://www.kudyznudy.cz/>
- [14] Turistika.cz. *Http://www.turistika.cz/* [online]. [cit. 2016-03-16]. Dostupné z: <http://www.turistika.cz/ceska-republika/mista>
- [15] Dolní oblast Vítkovice. In: *Http://www.dolnivitkovice.cz/* [online]. 2012 [cit. 2016-04-01]. Dostupné z: <http://www.dolnivitkovice.cz/>
- [16] ZOO Ostrava. In: *Http://www.zoo-ostrava.cz/* [online]. 2016 [cit. 2016-04-02]. Dostupné z: <http://www.zoo-ostrava.cz/>
- [17] Colours of Ostrava. In: *Https://www.colours.cz/* [online]. 2016 [cit. 2016-04-01]. Dostupné z: <https://www.colours.cz/>
- [18] Beats for love. In: *Http://www.b4l.cz/cs/* [online]. 2013 [cit. 2016-04-01]. Dostupné z: <http://www.b4l.cz/cs/>
- [19] Dny NATO Ostrava. In: *Http://www.natodays.cz/* [online]. 2016 [cit. 2016-04-02]. Dostupné z: <http://www.natodays.cz/>
- [20] Mapa kriminality. In: *Http://www.mapakriminality.cz/#tabulky* [online]. 2016 [cit. 2016-04-07]. Dostupné z: <http://www.mapakriminality.cz/>
- [21] Český statistický úřad. *Https://vdb.czso.cz/* [online]. [cit. 2016-04-19]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/>
- [22] Moravskoslezský hasičský záchranný sbor. *Http://www.hzscr.cz/* [online]. [cit. 2016-04-19]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/menu-krizove-rizeni-a-cnp.aspx>
- [23] Moravskoslezský deník. *Http://moravskoslezsky.denik.cz/* [online]. [cit. 2016-04-19]. Dostupné z: http://moravskoslezsky.denik.cz/zpravy_region/kriticke-sucho-trva-pitna-voda-ale-letos-vydrzi-20160128.html

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

UNWTO United Nations World Tourism Organization

CLA Check List Analysis

SA Safety Audit

WI? What If Analysis

PHA Preliminary Hazard Analysis

HAZOP Hazard Operation Process

ETA Event Three Analysis

FMEA Failure Mode and Effect Analysis

FTA Fault Three Analysis

SWOT Strengths Weaknesses Opportunities Threats

PEST Political, Economic, Social and Technological analysis

WKM Winterlingova krizová matice

MPZ Městská památková zóna

CNG Compressed Natural Gas

ČSÚ Český statistický úřad

NCHL Nebezpečná chemická látka

PČR Policie České republiky

AČR Armáda České republiky

MHD Městská hromadná doprava

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1. Cestovní ruch [4]	11
Obrázek 2 Vztahy v analýze rizik [6]	21
Obrázek 3 Autor: Michal Klajban [12]	29
Obrázek 4 Důl Michal [11]	31
Obrázek 5 Graf návštěvnosti festivalu Colours of Ostrava	34
Obrázek 6 Graf návštěvnosti festivalu Beats for love.....	34
Obrázek 7 Graf návštěvnosti ZOO Ostrava	35
Obrázek 8 Graf návštěvnosti Dolní Vítkovice.....	35
Obrázek 9 Graf návštěvnosti Dny NATO.....	36
Obrázek 10 Graf návštěvnost MS v ledním hokeji.....	37
Obrázek 11 SWOT analýza - vlastní tvorba	38
Obrázek 12 Mapa ohodnocení rizik - vlastní tvorba.....	42

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Rozdělení metod analýzy rizik.....	25
Tabulka 2 Hodnocení pravděpodobnosti výskytu rizika.....	41
Tabulka 3 Hodnocení dopadu rizika na cestovní ruch.....	41
Tabulka 4 Vliv střetu se sociálně slabší komunitou	42
Tabulka 5 Riziko kvality ovzduší	43
Tabulka 6 Kriminalita – násilí, vandalismus, výtržnost	44
Tabulka 7 Kriminalita – okradení, loupež	45
Tabulka 8 Kriminalita - návykové látky	45
Tabulka 9 Počet obyvatel Ostravy [21].....	46
Tabulka 10 Migrace produktivních a vzdělaných lidí	46
Tabulka 11 Nezaměstnanost chování rezidentů.....	47
Tabulka 12 Pragocentrismus chování rezidentů	47
Tabulka 13 Ekologie – vnímání krajiny.....	48
Tabulka 14 Hrozba hromadných dopravních nehod	48
Tabulka 15 Hrozba průmyslové havárie	49
Tabulka 16 Hrozba přírodní katastrofy - povodeň.....	50
Tabulka 17 Hrozba přírodní katastrofy - sucho, nedostatek vody	50
Tabulka 18 Hrozba přírodní katastrofy - sněhová kalamita.....	51
Tabulka 19 Hrozba přírodní katastrofy - jiná (zemětřesení, sesuv).....	51
Tabulka 20 Hrozba nelegální migrace	52
Tabulka 21 Hrozba teroristických útoků.....	52
Tabulka 22 Návrh opatření rizik	53
Tabulka 23 Investice bezpečnost na zastávkách	56
Tabulka 24 Zvýšení bezpečnosti v prostředcích MHD.....	56

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha PI Dotazník

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK

Pohled na pravděpodobnost vzniku rizika při návštěvě Ostravy a následný dopad na rozhodování o příští návštěvě. Hodnotit z hlediska turismu.

1. Vliv střetu se sociálně slabší komunitou (nechuť příští návštěvy, negativní hodnocení destinace po návratu domů ...)

PRAVDĚPODOBNOST	DOPAD

2. Kvalita ovzduší (nechuť příští návštěvy, negativní hodnocení destinace po návratu domů ...)

PRAVDĚPODOBNOST	DOPAD

3. Kriminalita – násilný trestní čin/napadení, vandalismus (nechuť příští návštěvy, negativní hodnocení destinace po návratu domů ...)

PRAVDĚPODOBNOST	DOPAD

4. Kriminalita – okradení, loupež (nechuť příští návštěvy, negativní hodnocení destinace po návratu domů ...)

PRAVDĚPODOBNOST	DOPAD

5. Kriminalita – návykové látky /nabízení (nechuť příští návštěvy, negativní hodnocení destinace po návratu domů ...)

PRAVDĚPODOBNOST	DOPAD

6. Migrace produktivních a vzdělaných lidí (zhoršení služeb...)

PRAVDĚPODOBNOST	DOPAD

7. Nezaměstnanost – negativní chování a nálada místního obyvatelstva k turistům

PRAVDĚPODOBNOST	DOPAD

8. Pragocentrismus - negativní chování a nálada místního obyvatelstva k turistům převážně z Prahy a blízkého okolí

PRAVDĚPODOBNOST	DOPAD

9. Ekologie – vnímání okolí /narušená krajina

PRAVDĚPODOBNOST	DOPAD

10. Hrozba hromadných dopravních nehod - únik ropných látek

PRAVDĚPODOBNOST	DOPAD

11. Hrozba průmyslové havárie – výbuchy, požáry, únik NCHL

PRAVDĚPODOBNOST	DOPAD

12. Hrozba přírodní katastrofy - povodeň

PRAVDĚPODOBNOST	DOPAD

13. Hrozba přírodní katastrofy – sucho, nedostatek vody

PRAVDĚPODOBNOST	DOPAD

14. Hrozba přírodní katastrofy – sněhová kalamita

PRAVDĚPODOBNOST	DOPAD

15. Hrozba přírodní katastrofy – jiné (zemětřesení, sesuvy)

PRAVDĚPODOBNOST	DOPAD

16. Hrozba nelegální migrace

PRAVDĚPODOBNOST	DOPAD

17. Hrozba teroristických útoků

PRAVDĚPODOBNOST	DOPAD

Jiná rizika, která hrozí návštěvníkům Ostravy???

Stupnice pravděpodobnosti rizika

Hodnota	Pravděpodobnost výskytu daného rizika
1	Téměř nemožná – velmi malá pravděpodobnost, bez výskytu
2	Výjimečně možná – malá pravděpodobnost, vyskytuje se vzácně
3	Obvykle možná – střední pravděpodobnost, nepravidelný výskyt
4	Pravděpodobná – vysoká pravděpodobnost, častý výskyt
5	Téměř jistá – velmi vysoká pravděpodobnost, určitost výskytu

Stupnice velikosti dopadu rizika

Hodnota	Velikost dopadu rizika na cestovní ruch
1	Téměř nepatrný – velmi malý dopad, bez negativního hodnocení
2	Drobný – malý dopad, menší nespokojenost s pobytem
3	Významný – střední dopad, nepříjemný pocit z návštěvy destinace
4	Velmi významný – vysoký dopad, negativní hodnocení po návratu
5	Nepříjemný – velmi vysoký dopad, nechut' příští návštěvy